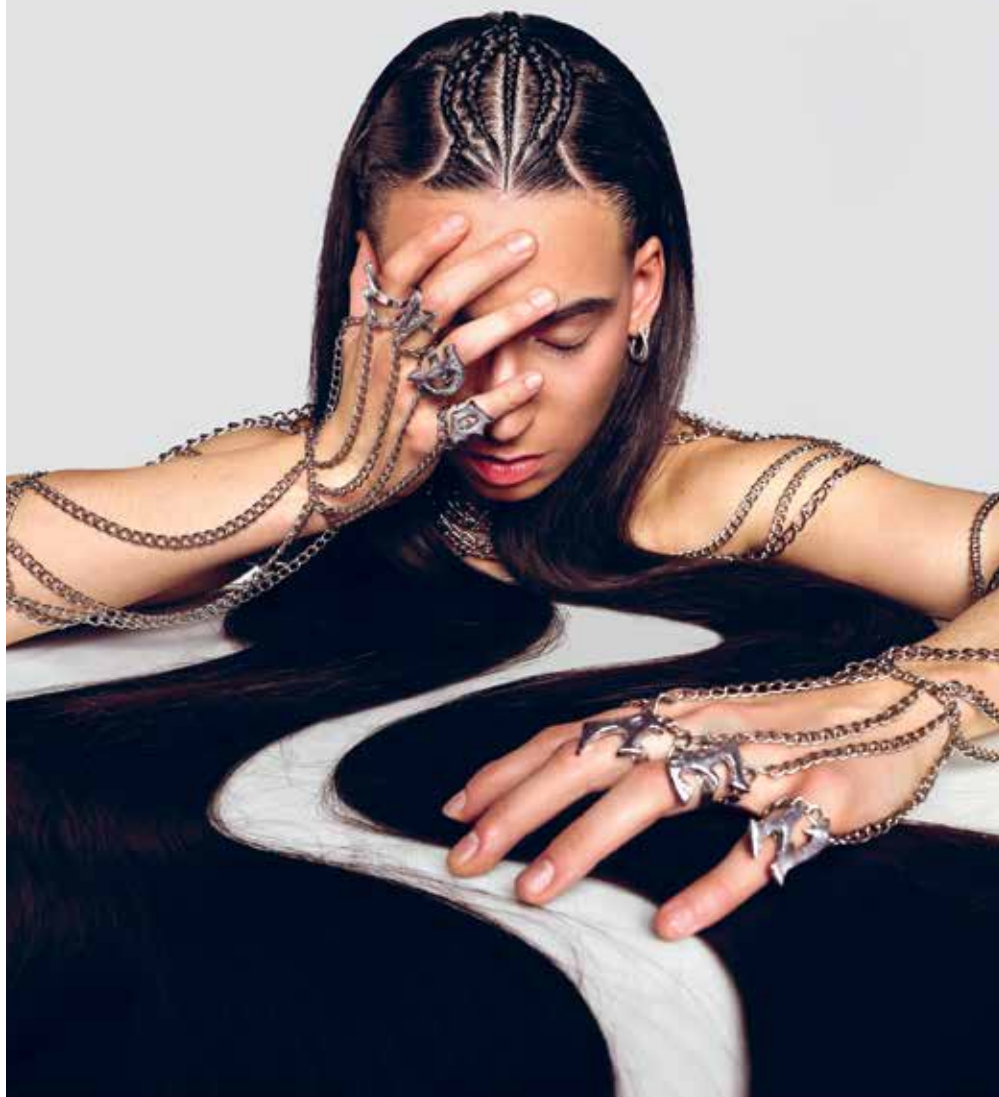

INTERVJU

Masayah

STR. 12-15

RIBIČ VESO HRVAT
STR: 24-25

PETER JOHN STEVENS
STR: 26-27

NAJNOVEJŠA TEHNOLOGIJA
ZA OSTER VID TUDI V PORTOROŽU
STR: 29

FIGE
STR: 44, 46

STR: 9-11

TOMAŽ
PEROVIČ

Če me spomin ne zapušča, smo se pogovarjali tako: da imamo v Istri premalo tujih gostov, ker smo vse zakupili Slovenci z zadnjimi ostalimi boni; če je kakšna trgovska veriga hotela zgraditi novo trgovino, smo ugotavljali, da je ne potrebujemo, ker nočemo »pašeta«s turistov, ampak tiste z več denarja, ki hodijo v restavracije; na začetku te sezone smo ugotavljali, da so cene (predvsem sob in apartmajev) previsoke in so zato prazne. Sedaj ugotavljamo, da je turistov preveč in da nimamo ne zanje, ne zase, ne za dnevne obiskovalce dovolj parkirnih mest in prostora v gostilnah. Slaba ponudba na novi koprski plaži, čevapčiči v Portorožu, »narodnjaki« na Titovem trgu, Portoroška noč v Avditoriju, preveč/premalo velikih potniških križark pred Piranom in Koprom, 40.000 obiskovalcev na Ribiškem prazniku v Izoli in v Kopru brez svoje velike žurke, v piranski občini velike prireditve v zaprtem prostoru, mestna središča brez avtomobilov, a tako se obisk obrtnikov v mestnih središčih spremeni v doolgo potovanje (vožnja z avtobusom od Lucije do Pirana lahko traja tudi eno uro). Verjetno bi še lahko naštel teme, o katerih ima vsak svoje močno prepričanje. Na Hrvaškem so ugotovili, da imajo manj gostov kot pred letom, a so vseeno zaslužili več, zato sem prepričan, da bo tema letošnjih pogovorov manj je lahko več. V vsem tem pa je jasno eno: ne vemo (in nismo edini) kako naprej. Zime ob morju so lepe. Življenje začne teči počasneje. Idealen čas za razmislek in vsaj poskus ugotoviti, kako naprej. Če tega ne bo, naslednje leto ob tem času ponovno natisnem ta, isti uvodnik.

Kako do svežega vetra v portoroškem turizmu?

Izbira novega direktorja TZP ni uspela - Bodo zato znova nadaljevali z razpravami o teorijah in o tem, kdo naj deli drobiž turistične takse, pozabili pa na strateške vsebine in nov veter?

Minuli petek bi morali izbrati novega direktorja Turističnega združenja Portorož. Pa ga še niso. Nadzorniki TZP so si vzeli deset dni časa za premislek. Odločitev kaže na precejšnjo neenotnost pri stališčih o razvoju turizma v občini. Mnogi že napovedujejo, da bo zaradi ponovnih zapletov pri imenovanju novega vodstva TZP občinsko vodstvo spet izgubljalo čas z razpravami o takšni ali drugačni obliki organiziranosti turizma. Veliko je namreč prepričanih da je usoda turizma v kraju odvisna predvsem od vodstva Turističnega združenja, drugega največjega turističnega urada v državi. Odločevalci (nadzorniki in predstavniki občine) pri tem nimajo enakih kriterijev o primernosti kandidatov. Vsaj toliko neenotnosti je tudi glede oblike organiziranosti turizma v kraju. Obstaja še tretje stališče: da usoda portoroškega turizma sploh ni odvisna od enega direktorja in da je tudi povsem vseeno, za kakšno formalno obliko organiziranosti bi se odločili v kraju. Uspeh turističnega dela je odvisen od ljudi, njihovih izkušenj, pripravljenosti do sodelovanja in vsaj določene stopnje razumevanja temeljnih pravil turističnega sistema.

BOMO SPET PRIČA RAZPRAVAM O ORGANIZIRANOSTI TURISTIČNEGA URADA?

V piranski občini je še zmeraj precej ljudi prepričanih, da bi bilo najbolj enostavno oblikovati zavod za turizem, v katerem bi imela glavno (končno) besedo občinski svet in župan, torej politika. Dodatna neznanka pa je, kako učinkovito povezati turistične organizacije štirih obalnih občin, kar so napovedali župani štirih občin. V Istri in na Krasu je dolga leta delovala Obalno-kraška turistična poslovna skupnost. Dokler se niso najprej ločili Kraševci, ker so se počutili zapostavljeni in preveč v senci Portoroža. Kasneje pa tudi ostale obalne občine. Zdaj je razcepljenost čutiti celo v sami piranski občini. Na eni strani vztraja del (precej glasne in neizkušene) lokalne politike, ki meni, da bi morala turistično organizacijo voditi »občina«. Ni povsem jasno, kdo bi imel zadnjo besedo: politična večina v občinskem svetu, županov kabinet, občinska uprava ...? Na drugi strani turističnih dilem so turistični strokovnjaki, kolikor jih je še ostalo v občini. Mnogi so si bili prisiljeni poiskati delo zunaj kraja, največja turistična podjetja v Portorožu so prevzeli priložnostni

menedžerji iz največjih državnih podjetij ali institucij izven lokalne skupnosti ali celo iz tujine. Nabor interesov v kraju je zelo pester in izključujoč. Pogledi na turizem med temi, ki vodijo turistična podjetja, in med predstavniki lokalne politike, se precej razhajajo. Občinski svetniki in njihovi podporniki se sklicujejo na (vsaj na videz) povsem preprosto logiko: občina prispeva več kot 80 odstotkov finančnih sredstev za delovanje turističnega združenja, prispeva svojo infrastrukturo in vse svoje občane, tudi vse druge razvojne odločitve, od katerega je odvisna usoda turizma. Druga stran ugovarja, da turistična taksa pravzaprav ni zgolj občinska? Če turistično gospodarstvo ne bi bilo uspešno, bi bilo tudi te takse manj. Lep znesek turistične takse (lani 3,34 milijona evrov) je tudi posledica dobrega dela gospodarstva, za njen izplen je ključnega pomena prepletenost in tesno sodelovanje predstavnikov občine in neposrednih izvajalcev dejavnosti. Tega sodelovanja v občini zdaj ni.

Turistično združenje igra na prvem mestu promocijsko

funkcijo in najverjetneje tudi funkcijo najvišjega strokovnega svetovalca. Toda politika s svojimi razpravami zadnjih pet let skuša dokazati, da bolje obvlada turistično promocijo, organizacijo in izvedbo turizma v kraju. Takšno izhodišče pomeni problem za turizem. V piranski občini so v prejšnjem mandatu na mesto direktorja TZP postavili izobraženega in izkušeneega strokovnjaka in veliko pričakovali od njega. Toda že mesec dni po njegovem ustoličenju je prejel še zelen direktor dva telefonska klica, dve lobistični intervenciji dveh zelo vplivnih političnih oseb iz kraja, da mora TZP (izven predvidenega in na vseh stopnjah potrjenega programa financiranja prireditev) nameniti toliko in toliko tisoč evrov za neko novo nenačrtovano kulturno prireditev. Direktor se je takšni praksi odločanja seveda uprl. In v naslednjih dneh naletel na vrsto ovir, za-

BORIS
ŠULIGOJ

čel prejemati košarice, očitek za očitkom, doživljal napad za napadom. Podoba tistega, ki bi moral kreirati podobo uglednega turističnega kraja, je zbledela. Politične strukture ni zanimalo, kako, na kakšen način bi izboljšali turistični proizvod. S katero strategijo bi dosegli največ. Ampak predvsem, kako bi med prijatelji v naši »vasi« razdelili ta milijonček, to slabo tretjino turistične takse.

PORTOROŽ KLJUBUJE NAVZLIC POMANJKLJIVOSTIM

Na tak razglašen način seveda nobeno turistično združenje in nobena lokalna skupnost ne more dosegati rezultatov. Zaradi precej negotovega položaja organizacije, ki bi morala dirigirati turističnemu orkestru obmorske občine, a se je morala bolj ukvarjati sama s sabo in s svojim obstojem, je pravzaprav še čudno, da portoroški turizem letos dosega precej podobne rezultate kot

ALTROKE
ISTRA
Gourmet Festival

BORŠT
31. 8. 2023
17.00-24.00

Alen Vitasović

ALTROKE
Sladka · Dolce
ISTRA · ISTRIA

23. 9. 2023
Ukmarjev trg · Piazza Anton Ukmar
10.00 - 22.00
Koper · Capodistria

KOPER
CAPODISTRIA

Časopis in spletni portal OBALApplus® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. ISSN 2670-4609. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Portorož. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Število izvodov 25.500. Uredništvo: Pristaniška 14, 6000 Koper, urednistvo@obalaplus.si, 05 9045 710, 040 600 700. Oglaševanje: marketing@obalaplus.si, 040 771 000. Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si. Urednik Tomaž Perovič, tomas.perovic@obalaplus.si. Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovar, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sabrina Simonovich, Sašo Mejak, Katja Pegan, Eva Branc, Andreja Comino, Matej Sukič in Petra Mežnarc. Oblikovanje Emigma d.o.o. Prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Urejanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Za nepodpisane vsebine je avtor uredništvo. Promocijska sporočila in naročene objave so ločena od uredniških vsebin in označena z oznako .

Datum izida 30. avgust 2023.

Strani s podnaslovom OBALApplus AKTUALNO sofinancira Ministrstvo za kulturo RS.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

lani. Sedemmesečni ugodni podatki o turističnem prometu v piranski občini so razgalili še nekaj nezdravega vzdušja v tej panogi, ki očitno komaj čaka na temeljit pretres in delo na precej drugačnih osnovah. V začetku julija so se v nekaterih medijih in tudi na občinskem svetu pojavile precej alarmantne informacije o domnevno velikem upadu turističnega prometa v občini. Vplivna svetnica ja na občinskem svetu trdila, da je Portorož »prazen«, mediji pa so pograbili nikoli preverjeno trditev manjšega hotelirja, da je imel julija 30 odstotkov manj gostov in da grozi Portorožu polom. Sedemmesečni podatki, ki jih je v javnost posredoval FURS (aplikacija T-turizem), so pokazali precej drugačno stanje, da so v piranski občini v juliju imeli tri odstotke več gostov kot lani julija (na državni ravni so ustvari-

li 5,5 odstotka več prenočitev). In v sedmih mesecih leta 1,6 odstotka manj prenočitev (to predstavlja 17.000 prenočitev manj) ter točno toliko manj (1,6 odstotka) obračunane turistične takse. Upoštevajoč vse okoliščine: da so lani še bili boni, ki so močno spodbujali promet v kraju, da so bile letos cene višje in kupna moč nižja, da je bilo veliko več deževnih dni, da ni bilo srečanja motoristov Harley Davidson, ki so lani v kraju ustvarili kakih 15.000 prenočitev, in da je vodstvo Term Čatež zaprlo teniška igrišča, s tem pa odgnalo nekaj tisoč gostov iz Portoroža, ob upoštevanju dejstva, da so kljub rahlo manjšemu obisku dosegli višje cene in torej večji zaslužek, lahko brez zadržkov trdimo, da je bila sezona v prvih sedmih mesecih v piranski občini podobno uspešna kot v enakem lanskem obdobju. Ocene za avgust niso nič slabše.

Zakaj so torej posamezniki bili plat zvona o portoroški turistični polomiji? Napačne in netočne ocene so močno odmevale v slovenski javnosti in povzročile škodo na področju trženja ter promociji kraja. »Med nami hotelirji so takšne neutemeljene informacije povzročile nekaj preplaha, poslovni partnerji so zahtevali znižanja cen. Povzročile so nam škodo,« se zdaj huduje več portoroških hotelirjev.

BOLJ BI POMAGALA VLAGANJA V INFRASTRUKTURO IN PONUDBO

Na julijski seji piranskega občinskega sveta smo večkrat slišali grožnje posameznikov, kako bodo še naprej nasprotovali različnim občinskim projektom in načrtom za izboljšanje infrastrukture in turizma v kraju. Že dolgo pa nismo slišali poglobljene razprave o pomenu poenotenja glede nadaljnje strategije razvoja v kraju. V nedogled ni mogoče vztrajati pri strategiji povečevanja prenočitev, saj je jasno, da ima prostor svoje mejne zmogljivosti, da je slovensko morje poleti veliko preobremenjeno in da bi morali temeljito premisliti o razbremenjevanju okolja in o trajnostnem turizmu. Toliko bolj, če bi res hoteli razvijati kakovostno turistično ponudbo. V glavni turistični sezoni naskakuje slovensko obalo preveč turistov, nikakor jih ni premalo. Okolje je pred leti oddalo del Centralne plaže Portorož hotelu Kempinski Palace, ampak ta poteza ni bila razumljena kot poizkus izboljšanja kakovosti storitev, temveč je v javnosti predstavljena celo nasprotno - kot kriminalno dejanje oškodovanja javnega podjetja Okolje, ob čine nasploh.

Na drugem koncu istega kopališča so plažo »uredili« tako, da so

na plažne površine preprosto zlili več sto kubičnih metrov betona. Če bi samo k sosedom v Koper pogledali, bi tudi v Portorožu spoznali, da je mogoče celo iz degradiranega območja urediti park in urejeno kopališče. Potem pa se šef plaže čudi, ker je na plaži manj kopalcev, kot v Kopru ob izlivu nekoč smrdljive Badaševice. In če smo že pri plažah: upravljavcu obale v Piranu (Okolju Piran) več kot 12 let ni uspelo dobiti statusa kopalnih voda. Piran torej uradno nima kopališč, pa se na mestni obali za košček obale vsak dan tepe več kot dva tisoč ljudi in več kot na Centralni plaži Portorož. Kako naj v Piranu uredijo več kot 60 let staro, razpadajočo in iz vseh ozirov povsem nesprejemljivo betonsko obalo (pred hotelom Piran in pred nekdanjim hotelom Punta), če tega država ne dovoli, svetniki pa raje zavrnejo evropske milijone, s katerimi bi skupaj s protipoplavnimi ukrepi rešili vsaj del razpadajočega mesta? Pred nekaj desetletji je bila portoroška plaža pojem, vendar so z načinom vodenja in vnašanjem vsebin nanjo pripeljali do tega, da to že dolgo ni več. Bolj kot plaža je zanimiva kot gradbena parcela za posamične gostinske in trgovske interese. Te dni denimo za povsem neprimerno lokacijo trgovine s kozmetiko. Kdo je potem kriv, če zaradi take strategije na takšno plažo kopalci ne pridejo prav radi? Portoroška plaža, teniška igrišča, manjka joča kolesarska steza in marina Portorož, ki se je iz pristanišča za jahte spremenila v pristanišče za plavajoče zabojnike, vse odločnejše prilaščanje javnih površin ... so samo nekateri primeri očitnega nazadovanja kraja. Če k temu dodamo neuresničene projekte nekaterih strateških točk v Portorožu (Taverna, Vila Virginia, Vojkov dom, Kaštel, zamujena ureditev centralne

promenade v Portorožu, zaprta Drogina upravna stavba, skladišča soli, parkirišče na Fornačah ...), manjkajoče garažne hiše, navkljub načrtom za najmanj tri,... je torej dovolj dela za vsaj tri mandate lokalne politike. A v zadnjih treh mandatih tega niso in tudi v tem ne bodo rešili. Seveda poleg infrastrukture manjka tudi svežih prijemov in idej, ki bi prinesle nove vsebine. Razvajeni turisti hlepijo po vemer novih razvajanjih. A niti ne julija in avgusta, ko jih je vsepovsod tako in tako preveč. Bolj nas zanima, s čim vse bi jih pritegnili marca, aprila in morda še maja, oktobra in novembra. V tem času so turistični delavci bosi, nasedli na 30 let starih vzorcih in preživetih modelih.

TUDI V PORTOROŽU BI VSI DELILI, MANJ PA DELALI

Pomemben vpliv na turizem ima tudi cestna povezava kraja. Portoroška obala je postala še bolj kot Ljubljana eden najbolj prometno prikrajšanih delov države. Če se je bilo še leta 2005, ko so zgradili avtocesto do morja, mogoče iz Ljubljane do Portoroža pripeljati v eni uri, vzame ista pot letos dve in tudi več ur. Komu pa se da v tako nevarnem in zamudnem prometu na morje? Toda dokler kraj nima izdelane strategije in ne ve, ali naj ponuja lepe dele obale petičnim gostom (torej pet zvezdic) ali pa množici celonočnih popivanj željnim (torej čevapčiče in hrenovke), je morda še bolje, da ni boljše ceste. Na mnogih točkah slovenske obale je bilo turistov še preveč, daleč od trajnostnega, okolju in ljudem prijaznega turizma. Daleč od tistega, kar je Portorož pomenil v avstro-ogrskih, italijanskih in celo v jugoslovanskih časih. Razvoj turizma je dodatno še posebej tvegani posel, če morajo zanj uvažati delavce

s Filipinov, Indije, Egipta in drugih eksotičnih držav. Kako razvijati turizem, če ni delavcev? Ali pa stanejo preveč? Posamezni prenovljeni hoteli so za uspeh že zdavnaj premalo. Politiki se torej kopiči vsako leto več in več neuresničenih nalog. Vse te naloge postajajo zaradi nakopičenosti še težje in težje. Ker se z njimi nočejo ali ne znajo spoprijeti, je najlažje razpravljati o organiziranju promocije, kako naj povežejo turizem, in kdo naj bo direktor. Predvsem pa večino zanima, koliko od turistične takse lahko kapne v njegov žep ali pa vsaj v žep njegovega prijatelja. Poglavitna skrb postane, kako deliti, ker je ustvarjati za naše mišice pretežno delo.

Predstavitve knjige Na drugi obali

V septembru so načrtovane štiri predstavitve knjige Borisa Šuligoja Na drugi obali, ki jo je izdala založba MBM Media iz Portoroža.

V **Mestni knjižnici Piran** bo predstavitve knjige 6. septembra ob 18.30 uri, pogovor z avtorjem bo vodil novinar TV Slovenija in TV Koper Dean Jelačin. V Izoli bodo o knjigi govorili na **Largo pr špini v Ljubljanski ulici**, v četrtek, 14. septembra ob 18.uri. Avtorja bo zasliševal Drago Mislej Mef.

V Ljubljani bo Srečanje z Borisom Šuligojem v **knjigarni Konzorcij Mladinske knjige**, v sredo, 20. septembra ob 18. uri. Pogovor bo vodil urednik Sobotne priloge Dela Ali Žerdin.

V Kopru pa še v **Domu knjige Mladinske knjige**, v četrtek, 21. septembra ob 19. uri. Takrat se bo s Šuligojem pogovarjala novinarka Radia Koper Nataša Benčič.

TOYOTA COROLLA CROSS

HYBRID ELECTRIC

Vsak trenutek z našimi najbližjimi šteje.

OD **159€** NA MESEC

DO **10** LET JAMSTVA

Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Corolla Cross Hybrid Electric: od 5 do 5,4 l/100 km in emisije CO₂: od 114 do 122 g/km. Emisijska stopnja EURO 6 AP. Emisije NOx: od 0,0039 g/km do 0,0059 g/km. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih testih hibridne baterije (HHC) na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisni Toyotini trgovski mreži. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 185.000 km). Corolla Cross 1,8 Luna FWD • vrsta financiranja: finančni leasing • predračunska vrednost predmeta financiranja: € 29.990 • lastna udeležba (polog): € 11.566,50 • znesek financiranja: € 18.798,88 • število obrokov: 60 – mesečno plačevanje: € 159 • obroki se v času trajanja pogodbe ne spreminjajo • zadnji obrok: €14.758 • stroški odobritve: €375 • skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe: €24.672,77 • predvideno število kilometrov na leto 10.000 • letna obrestna mera: 6,5 % p.a. je fiksna • efektivna obrestna mera: 7,21 % na dan 16. 8. 2023 • stroški priprave niso vračunani v obrok. Slika je simbolična. Več na www.toyota.si. Toyota Adria d.o.o., Brnčičeva 51, Ljubljana.

AVTO CENTER JEREB 051/233-101, 051/682-666

Pomol okusov

16. september 2023

izolski severni pomol
www.visitizola.com

Bodo istrske občine ohranile poletne prometne režime?

Občinam v Slovenski Istri je zaradi specifičnosti tako s starimi mestnimi jedri kot množico obiskovalcev in domačih dnevnih migrantov velik izziv urejanja prometa. Piran se zdi pri tem največja posebnost, čeprav je prometna ureditev posebna tudi v Ankaranu, Koper in Izola pa sta po novem vsaj v poletnih mesecih zapirala promet in uvedla dražje parkirnine.

Da bi preprečili gnečo v starem mestnem jedru in zagotovili večjo varnost v prometu, so se v **občini Izola** za obdobje velikonočnih in prvomajskih praznikov ter za čas poletne turistične sezone odločili omejiti promet na Sončnem nabrežju od Trga republike do Velikega trga. Vozišče je ob koncu tedna do vključno 10. septembra med 19. in 23. uro namenjeno pešcem ter spremljajoči turistični ponudbi.

ŽELIJO SI GARAŽIH HIŠ

»Ukrep se je izkazal kot zelo učinkovit, zato ga bomo v navedenem obdobju izvajali tudi v prihodnje, vsekakor z namenom ureditve Izole kot prijetnega kraja za bivanje in trajnostne turistične destinacije,« so tovrstno prometno ureditev komentirali na občini in dodali, da si v Izoli želijo razbremeniti promet v mestnem središču, vendar bo zapiranje mesta za motorna vozila mogoče šele takrat, ko bo za občane zagotovljeno

parkiranje na drugih lokacijah, v garažnih hišah. Te morajo sicer še zgraditi oziroma najprej zagotoviti finančna sredstva zanje. V Kopru so ta korak že storili in v zadnjem obdobju uporabnikom namenili garažni hiši Belveder in Sonce, hkrati pa z nekaj akcijami spodbujajo občane in obiskovalce k uporabi javnega prometa. Tako v Kopru kot Izoli so denimo na voljo Kurjer(c)e, ki na enostaven način ljudi prepeljejo na željeno mesto.

MOČAN UPAD PROMETA NA PRISTANIŠKI

Na **koprski občini** so se letos, podobno kot v izolski, odločili, da vsaj med vikendi za promet zaprejo Pristaniško ulico, hkrati pa pločevino umaknili tudi s pomola oziroma Ukmarjevega trga. Gre za prvo od treh faz vizije prometne ureditve starega mestnega jedra, pojasnjujejo na občini. Njen cilj je staro mestno jedro Kopra do leta 2030 razbremeniti mirujočega in v veliki meri tudi motornega prometa.

»Pritisk tranzitnega prometa na Pristaniški ulici je v času delovanja potopnega valja občutno popustil. Zadnji junijski konec tedna smo ob vstopu na Pristaniško ulico zabeležili 9811 dvoslednih vozil, z aktiviranjem potopnega valja pa se je že naslednji vikend skupno število vstopov zmanjšalo za 6.752 vozil oziroma za skoraj 70 (68,8) odstotkov. Podoben učinek so

imeli ukrepi tudi ob obeh naslednjih koncih tedna,« so nam pojasnili na občini. Bistveno se je znižalo tudi število enoslednih vozil, ki jih je bilo med vikendom pred uvedbo novega prometnega režima 1.153, vikend kasneje pa se je število vstopov motorjev na Pristaniško ulico več kot prepolovilo (610 vstopov manj). Ker se je sočasno zvišalo število uporabnikov parkirišča za tržnico, na koprski občini sklepajo, da so dosegli najpomembnejši cilj te omejitve prometa, in sicer pravočasno preusmeritev obiskovalk in obiskovalcev Kopra na parkirišče pred samim mestnim jedrom. Delna zapora Pristaniške ulice in Ukmarjevega trga bo veljala predvidoma do 17. septembra. Po zaključku glavne turistične sezone pa bo občina izvedla temeljito presojo učinkovitosti izvedenih ukrepov in nadaljnje ukrepe načrtala tudi na podlagi letošnjih izkušenj. Predvidoma s koncem oktobra bo v Kopru sicer spet stopil v veljavo zimski parkirni režim.

V ANKARANU ŽE VEČ LET BREZPLAČNI AVTOBUS

V **ankaranski občini** so zaradi težav s preobremenjenostjo mirujočega prometa oziroma zaradi pomanjkanja in velikega pritiska na parkirna mesta že pred poletno sezono 2020 uvedli nov režim plačljivih javnih parkirišč. Ta določa režim parkiranja in višino parkirnin za sedem javnih

EVA
BRANC

V **Kopru** so nove cene parkiranja v veljavo stopile maja letos. Dva evra na uro je treba odšteti na makadamskem parkirišču v Žusterni, na Trgu Brolo in Vergerijevem trgu. Prva ura parkiranja za zapornicami na koprski tržnici je ostala brezplačna, za vsako nadaljnjo je treba odšteti 1,50 evra. Tudi v Parkirni hiši Belveder ostaja prva ura brezplačna, medtem ko so ukinili drugo brezplačno uro med vikendi. Vsaka naslednja ura parkiranja stane 1,50 evra.

parkirišč v upravljanju občine oziroma Marjetice Koper, občani pa imajo pilotne abonmaje, s katerimi lahko brezplačno parkirajo na javnih parkiriščih (z izjemo notranjega parkirišča na plaži Debeli rtič). »Sicer pa ima Ankaran težave z nezadostnimi parkirnimi mesti samo dva meseca letno, torej v času poletne sezone, medtem ko v preostalih desetih mesecih težav s parkiranjem ni,« pravijo na občini.

Občina Ankaran s ciljem zagotavljanja boljše dostopnosti plaž za občane in obiskovalce, zmanjšanja pritiska na parkirišča in spodbujanja trajnostne mobilnosti že od leta 2016 organizira in (so)financira brezplačni poletni bus. Avtobus kopalce tako vozi že sedmo leto (v 2020 ga zaradi ukrepov, povezanih z omejevanjem epidemije covid-19 ni bilo), in sicer od 24. junija do

3. septembra med skupaj 16 postajališči od hrvatskega križišča do Lazareta. Poleg brezplačnega poletnega avtobusa, ki vozi med parkirišči in plažami, je občina Ankaran vsem potnikom omogočila tudi brezplačen prevoz z avtobusom redne linije Lazaret-Koper, in sicer med postajališči Lazaret meja in Hrvatini K.

V Ankaranu, kjer sta poletni in zimski poletni režim z izjemo brezplačnega plažnega avtobusa, enaka, načrtujejo tudi, da bi center kraja povezali z Adrio. Ta trenutek je sicer, kot pravijo na občini, glede na kompleksnost težko oceniti časovni okvir morebitne menjave zemljišč, je pa tudi družba Adria Turistično podjetje izkazalo pripravljenost prisluhniti potrebam lokalne skupnosti.

Cene parkiranja na urejenih javnih parkiriščih so v **Ankaranu** enake lanskoletnim in se niso spreminjale od leta 2020. Tudi letos občina ne namerava višati cen parkiranja. Za večino parkirišč velja enotna cena evro na uro, medtem ko imata parkirišči na Sv. Katarini ter notranje parkirišče na Debelem rtiču ceno dva evra na uro.

Cene na večini javnih parkirišč, s katerimi upravlja Okolje, imajo dve tarifi, sezonsko in izvensezonsko. V garažni hiši Fornače, ki sicer ni pod okriljem Okolja, temveč podjetja PHAmfora, znaša vsaka začetna ura parkiranja 2,60 evra, dnevno parkiranje nad 10 ur pa 26 evrov. V garažni hiši Arze stane vsaka začetna ura parkiranja 1,50 evra, dnevno parkiranje 15. Prav toliko znaša parkirna v Portorožu, ki se v obdobju od 1. maja do 30. septembra plačuje od križišča ceste Obala s Solinsko potjo do prvega krožišča v Luciji (pri trgovini Mercator) v obe smeri. V Luciji se parkirna plačuje skozi vse leto od 6. do 18. ure, prva ura je brezplačna, vsaka nadaljnja stane 1 evro, dnevno parkiranje 10. V Fiesi in **Piranu** je poleti za vsako uro treba odšteti 1,5 evra, pozimi v Strunjanu 0,50.

STROŽJE OMEJITVE V PIRANU

Zaradi občutnega povečanja števila dnevnih gostov in nevzdržne zgoštevke prometa je letos junija tudi **piranska občina** uveljavila strožje omejitve pri vstopu vozil v mestno jedro Pirana. Ukrep bo veljal do 1. septembra 2023, vstop na območje ožjega mesta pa je tako dovoljen le imetnikom dovolilnic (abonmajev), intervencijskim in komunalnim vozilom, vozilom javnega potniškega prometa, izvajalcem avtotaksi storitev in drugim vozilom z dovoljenjem Občine Piran. Gostje ponudnikov turističnih nastanitev v Piranu, ki se na zapornici lahko izkažejo s potrditvijo rezervacije, e-sporočilom rezervacije ali drugim ustreznim potrdilom, pa imajo na dan prijave in odjave le še možnost 30 minutnega brezplačnega vstopa v mesto Piran. Obiskovalcem Pirana na občini predlagajo, da v času poletnih omejitev izkoristijo možnost parkiranja v ga-

ražnih hišah Fornače in Arze in za vstop v mesto izberejo brezplačni avtobus, ki povezuje parkirišče Fornače in Tartini-jev trg.

Na vprašanje, kako se je omejen ukrep izkazal v praksi in ali ga bodo uvažali tudi v prihodnje, nam na občini niso odgovorili. Je pa župan Andrej Korenika na nedavnem druženju z novinarji omenil izgradnjo dveh novih garažnih hiš, Fornače in Portorož, pri katerem naj bi bila načrtovana tudi Valeta.

foto: Tomaž Primožič - FPA

LE ATTIVITÀ DELLA CAN COSTIERA

FELICE ŽIŽA: ATTIVITA' PARLAMENTARE ANCHE DURANTE LA PAUSA ESTIVA

Il Parlamento sloveno quest'anno non ha mai completamente chiuso i battenti per la pausa estiva. Le catastrofi naturali che hanno colpito gran parte della Slovenia hanno richiesto la presenza nei loro palazzi dei ministri, ma anche dei deputati per approvare le necessarie misure straordinarie. »Questa è solo la conferma che il nostro lavoro non inizia e non termina con le sedute plenarie previste dal calendario dei lavori. I politici devono essere pronti a rispondere alle esigenze dello Stato e dei suoi cittadini. Così è stato anche con le inondazioni e le frane delle scorse settimane. Personalmente ho espresso il nostro appoggio a tutti gli sforzi per aiutare le popolazioni colpite con ogni risorsa disponibile« ha dichiarato il dott. Žiža. » Per il resto, ho sfruttato i mesi estivi per preparare l'in-

tensa attività che ci attende in autunno. Abbiamo dato la precedenza alle scuole, un comparto che sono solito definire di assoluta priorità per la CNI. Ho avuto l'opportunità di conferire a più riprese con il Ministro dell'Istruzione, il mio concittadino Darjo Felda. Abbiamo riaperto il fascicolo delle modifiche di legge che riguardano le competenze linguistiche dei docenti nelle nostre scuole. Abbiamo raggiunto il consenso per rilanciare la proposta che facemmo già nella scorsa legislatura, ma fu bloccata dal veto sospensivo del Consiglio di stato e poi lasciata decadere. Naturalmente i motivi che ci avevano spinto a presentare le norme restano tuttora validi: i professori assunti dalle nostre scuole devono avere un'ottimale padronanza della lingua italiana, a livelli di lingua materna. Questo vale anche per le materie scientifiche, dove la terminologia italiana deve essere ampiamente specifica per dare agli studenti la preparazione adeguata. I dipendenti che non hanno concluso almeno due gradi d'istruzione in lingua italiana (elementari, medie e/o università) dovrebbero affrontare un esame per dimostrare

il grado di conoscenza linguistica richiesto. Con il ministero e con il Comitato di istruzione del Parlamento, guidato dalla collega Mirjam Bon Klanjšček, stiamo già valutando le necessarie modifiche di legge per raggiungere questi obiettivi, con l'intento di farle approvare al più presto.

Nei proficui colloqui con il dott. Felda ho riproposto ancora la questione delle ore di italiano suppletive per gli alunni che frequentano le scuole della CNI ma non hanno nessuna conoscenza della lingua italiana, come ad esempio gli stranieri trasferiti in Slovenia. I nostri istituti saranno parificati- assicurano da Lubiana- a quelli sloveni e quindi potranno usufruire di mezzi aggiuntivi per le ripetizioni di lingua italiana. Per un uso paritetico della nostra lingua sul territorio, sarà importante anche la promessa introduzione dell'italiano come materia obbligatoria nella verifica nazionale del sapere delle scuole slovene del territorio bilingue e altrettanto della lingua slovena nelle nostre scuole. Segnalo ancora che in collaborazione con la CAN Costiera stiamo per nominare un nostro rappresentante nel Consiglio strategico per la riforma scolastica curriculare" ha rilevato ancora il parlamentare ricordando i suoi ultimi impegni. »Sempre in relazione all'istruzione, ma questa volta universitaria ho conferito con il competente capo dicastero, Igor Papič e ottenuto piene garanzie per i finanziamenti ancora mancanti per i corsi di laurea in italiano presso la Facoltà di pedagogia. Per questi corsi restava da garantire ancora che tutte le lezioni per insegnanti di classe ed educatori si svolgessero in lingua italiana. Ciò dovrebbe accadere già con il prossimo anno accademico. Recentemente, con gli altri deputati del Litorale, ho partecipato ad un incontro presso l'Università del Litorale con la Rettrice Klavdija Kutnar e tutti i presidi di facoltà, incentrato sullo sviluppo dei programmi di studio, sulla ricerca scientifica e sui progetti edili. Circa l'introduzione di nuovi corsi mi sembra di assoluta importanza l'inizio delle attività per poter avviare nei prossimi anni un Corso di laurea in medicina in collaborazione con l'Ospedale generale di Isola, che in tal modo diventerebbe il terzo Centro clinico universitario sloveno. Presso il nostro nosocomio se ne parla da decenni, ma ora unendo le nostre forze, si potrebbe raggiungere in tempi relativamente brevi questo traguardo".

CAN CAPODISTRIA E CI CREVATINI: LE CELEBRAZIONI DI SANTA BRIGIDA

Una volta il pellegrinaggio si svolgeva a piedi e i fedeli arrivavano da tutte le località limitrofe, compresa o Muggia. Vestiti i costumi della festa si raggiungeva Crevatini (o meglio la frazione di Colombano) e la chiesetta di Santa Brigida per la Santa Messa e per la parte conviviale che ne seguiva. Un' occasione unica per rivedere parenti ed amici che permane anche ai giorni nostri o forse è ancora più necessaria visti i ritmi frenetici della vita moderna. In effetti le celebrazioni di Santa Brigida, copatrona d'Europa, protettrice delle donne e molto venerata sui colli di Muggia, rappresentano un momento di raccoglimento. Dopo la funzione religiosa celebrata in italiano dal parroco, don Franc Šenk, nel corso della quale si sono esibiti nella loro lingua i cantori della Comunità armena di Trieste, l'attenzione si è spostata sugli avvenimenti nel giardino. Le autorità si sono strette attorno alla presidente della CI di Crevatini, Maria Pia Casagrande, che anche quest'anno è stata il motore della festa,

CAN CAPODISTRIA E CI CAPODISTRIA: Suoni mediterranei

Tra le proposte musicali d'estate ha preso il via quest'anno "Suoni Mediterranei", iniziativa lanciata dalla Comunità degli Italiani "Santorio Santorio". In quattro appuntamenti sono saliti sul palco musicisti di diversa estrazione e culture con repertori diversificati tanto da aver rapito l'attenzione di un pubblico vario per provenienza (anche da oltre confine) e per gusti musicali. Filo conduttore il Mediterraneo, il mare cge bagna tre continenti, le sue genti, i suoi ritmi tra un incrociarsi di lingue, tradizioni e culture. Il presi-

assieme alla figlia Nicoletta. Presente il Console generale d'Italia a Capodistria, Giovanni Coviello, i saluti di rito sono stati portati dal vicesindaco, Mario Steffè, che seppur in veste privata, ha voluto rilevare la vicinanza del Comune a Crevatini, alla Comunità locale e alle preziose tradizioni che tutelano. L'importanza di non farle finire nel dimenticatoio è stata ribadita dalla presidente della CAN di Capodistria, Roberta Vincoletto, che da abitante a Crevatini le conosce bene. Così come le portano nel cuore i soci della "Fameia Muggesana", guidati da Franco Stener. Graditi ospiti anche quest'anno i tamburini e gli sbandieratori del gruppo Terremotus di San Ginesio nelle Marche. Si sono sobbarcati un lungo viaggio pur di non mancare l'appuntamento con gli amici di Crevatini.

Il loro rumoroso e variopinto spettacolo ha dato tono agli eventi. Circa le testimonianze di amicizia, da citare la visita della "Fameia dei salineri" in rappresentanza della Ci di Pirano, anch'essi ospiti quasi fissi di Santa Brigida. Soci delle Comunità degli Italiani sono giunti ancora con un autobus speciale da Bertocchi e Capodistria per partecipare alla simpatica parte conviviale che ha chiuso la serata. Di rilievo la mostra fotografica di Bruna Novel, con splendidi scatti fatti a flora e fauna, nel vicino Parco naturale di Val Stagnon.

tà, rappresentata dal lascito di Pino Daniele. Nelle serate successive l'estivo della Comunità è stato animato dai "Fanfara station", da Vladimir e Kalafat, per concludere con Rachele Andrioli.

dente del sodalizio ospitante, Mario Steffè ha voluto rimarcare che la manifestazione porta un messaggio di pacifica convivenza sulle sponde di un mare che non divide ma unisce. Ad inaugurare la kermesse musicale è stata la "Mandolinistica capodistriana", orchestra di strumenti a plettro operante in seno alla "Santorio". Hanno poi lasciato il posto ai napoletani "Suonno d'Ajere", legati alla tradizione della loro cit-

CAN PIRANO: PROGETTO L.I.R.A.- visibilità a Tartini e alla cultura italiana

Tra le numerose iniziative promosse dalla CAN e dalla Comunità degli Italiani di Pirano, molte sono comprensibilmente legate al piranese più famoso: Giuseppe Tartini. Non fa eccezione il Progetto L.I.R.A.- Lingua Italiana attraverso Ritmi e Armonie, finanziato dal "Programma per la promozione della base economica della Comunità Nazionale Italiana 2021-2024 dalla CAN Costiera - Progetti in ambito culturale e turistico per il 2023 - misura 2. Nelle ultime settimane Casa Tartini ha ospitato due concerti di alto livello legati non soltanto all'opus del Maestro delle Nazioni, ma anche alle composizioni dei suoi contemporanei, che aiutano a comprendere meglio il lascito tartiniano ascoltando le note scritte da Galuppi, Marcello e Vivaldi. Il primo appuntamento nell'antico edificio che diede i Natali a Tartini ha visto impegnati e visibilmente emozionati dal palcoscenico allestito per loro i Maestri Manuel Tomadin (clavicembalo) e Manuel Staropoli, al flauto. Quest'ultimo è tornato a Pirano anche per il secondo concerto del L.I.R.A.

assieme ai concertisti Stefano Vezzani all'oboe barocco, nonché Paolo Prevedello Dellisanti al clavicembalo, in una serata intitolata "L'arte della sonata per trio a Venezia", che ha nuovamente incantato il numeroso pubblico, formato oltre che da appassionati di musica classica locali, anche da molti turisti. Quest'ultimo aspetto è di grande rilievo proprio per la dimensione di turismo culturale che Pirano vuole dare ai suoi progetti su Tartini. Negli interventi del vicesindaco piranese, Christian Poletti, del Presidente della CAN di Pirano,

Andrea Bartole e del coordinatore del progetto L.I.R.A. , Andrej Rojec è stata sottolineata l'importanza di mantenere vive le tradizioni storico- culturali della città, in cui la Comunità nazionale italiana è impegnata da sempre con grande trasporto. Soddisfazione per il seguito che Casa Tartini ha su internet e per la collaborazione instaurata con la rete televisiva tedesca Tv3 sat. Al termine dei concerti, i presenti sono stati condotti alla degustazione dei vini tipici, anche della Serenissima, a cura di Sebastian Chiavalon.

LifeClassov Športni dan
ODKRIJ, IGRAJ IN PLEŠI NA PLAŽI MEDUZA

PLAŽA MEDUZA
PETEK, 1. SEPTEMBER 2023
OD 14.00 DO 19.00 URE

Na prvi šolski dan se nam pridružite na nepozabnem dnevu športnega udejstvovanja, učenja novih spretnosti in čistega veselja na plaži Meduza. Dogodek, na katerem bomo v hotelih LifeClass Portorož združili lokalne klube in športne skupine, bo namenjen naši neustavljivi mladini.

Društva in klubi bodo na zabaven način pokazali svoje spretnosti, talente in znanje ter predstavili način delovanja. Pridite in se prepustite prijetnemu popoldnevu na plaži Meduza, medtem, ko opazujete otroško rajanje in navdušenje nad novimi aktivnostmi. Kdo ve, morda se bo ob koncu večera v vaši družini rodila nadobudna športna zvezda, pevec ali plesalec!

DOGAJANJE:

Predstavitev lokalnih športnih društev: Lokalni športniki, pevci in plesalci pokažejo svoje spretnosti. Vsakdo bo našel nekaj zase!

Nastop mladih talentov: Po nastopih skočite naravnost v akcijo! Vaši otroci in najstniki lahko svoje roke, noge in glasilke urijo z različnimi športnimi poskusi, petjem in plesom, pod vodstvom profesionalnih trenerjev in izkušenih vaditeljev.

LifeClassov poligon: Naj se vaši najmlajši pomerijo v zabavnih športnih igrah.

Dogodek bo pospremila glasbena spremljava mlade skupine Under Zero in učenec pevske šole Cirque pod vodstvom Lee Sirk.

Se vidimo v petek, 1. 9. 2023 na plaži Meduza, v Portorožu.

POSEBNE OPOMBE:

Vstop je za vse BREZPLAČEN. V primeru slabega vremena dogodek odpade.

Masayah

Pride. V kratkih širokih črnih hlačah, v črni majici, črnih supergah, s črno kapo s šiltom. Drobne kitke izpod kape so dolge, zelo dolge. Tvoje, vprašam. Moje, odgovori, ko nimam spetih las, so do pasu. Če ste gledali državno proslavo ob dnevu državnosti, kjer je zapela eno skladbo, veste, o čem govorim.

S štirinajstimi leti je, takrat še Mia Puhar Rodin, doma iz Ankarana, prvič stopila na oder na Melodijah morja in sonca. Pri dva-
indvajsetih ima za sabo več kot petdeset koncertov, razprodan koncert v Kinu Šiška, njena Ni panike je bil najbolj poslušana pesem lanskega leta, Pusto pa ima na YouTubu pol milijona ogledov. Njena poezija je izšla v antologiji slovenske uporniške poezije H2SO4 (formula za solno kislino, op.a.).

S štirinajstimi leti si prvič nastopila v javnosti na odru Melodij morja in sonca. Kakšna izkušnja je to za tako mlado dekle, najstnico, ki se je znašla med starejšimi, v glavnem moškimi?

Ne bi rekla, da so bili v glavnem moški, tudi gospe so bile, dame. No, takrat sem bila tako majhna, da so se mi zdeli stari tudi dvajsetletniki. Danes se, pri dvaindvajsetih, zaradi teh misli točjem po glavi. Ob nastopu sem se počutila tako, kot da mi je nekdo nekaj podaril, »evo, mala, imaš to. Imaš neko poslanstvo na tem odru, to ni kraj, kamor ne bi spadala.« Delovalo je vzpodbudno. Ne glede na starost, ni nikoli prezgodaj, da začneš nastopati, se ukvarjati z muziko. Če bi bilo po moje, bi bila na odru že prej. Res.

Kako si se začela ukvarjati z glasbo? V zadnjem intervjuju za Obaloplus Vanja Valič, član Kameleonov, pravi, da so ga starši poslali v glasbeno šolo, ker so pričakovali, da bo pianist.

Mene v muziko ni nihče silil, nihče od staršev se ni profesionalno ukvarjal z njo, nisem iz glasbene družine, kjer bi bilo to podprto tudi finančno. Smo pa doma poslušali dobro muziko, starša sta imela res dobro diskografijo vseh, od Princa do Michaela Jacksona, Amy Winehouse, tudi hiphop smo imeli. Pri sedmih letih sem znala na pamet cel album Snoop dogga. Neskončen užitek je bil plesati in peti naglas in to sem si želela delati. Vabilo Roberta Vatovca na nastop na Melodijah je bila odskoč-

na deska, on je bil prva oseba, ki me je predstavil glasbenemu svetu, bil je naš družinski prijatelj. Ko mi je tata povedal, da uči kitaro, sem ga prosila, naj uči še mene in sva začela.

Torej imaš glasbeno izobrazbo?

Niti ne. Not ne znam brati,

znajdem se z akordi, sama pišem akustično muziko. Marsikateri komad izide iz produkcije. To je sicer moja plus točka, bi se pa rada na tem področju bolj izkazala. Rada bi šla k učiteljici petja, rada bi šla še enkrat k učitelju glasbe, poklicala Robija in mu povedala, da nisva še končala.

Boš imela za to čas?

Mislim, da ga imam. Če si ga ne bi vzela, nekaj ne bi bilo prav.

Nastopiš na Melodijah morja in sonca, postaneš znana, ljudje te ustavljajo na ulicah, ...

Po štirinajstem letu sem se vedno manj ukvarjala z glasbo - s kitaro. Urniki mi ne grejo, super je, da delam, kar hočem, kadar hočem, zato pa imam rada to, kar delam. Začela sem pisati svoje komade in se zabubila v svoj svet. Nisem izdajala pesmi, sem jih pa kopicila. Želela sem si biti dobra pesnica, osredotočila sem se na pisanje in pustila kitaro za nekaj časa. Brala sem poezijo od Prešerna do Svetlane Makarovič. To je bil res užitek. Takrat, ko sem bila še mlajša, so bile popularne videokasete, Svetlanine (Pekarna Mišmaš) so me naučile neke ritmike in poezije. Iskala sem se kot najstnica, lezbijka, bolj fantovska po slogu. Zdaj je

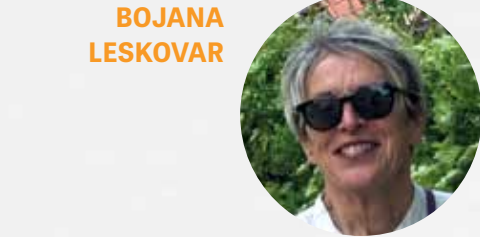
to sprejemljivo, takrat pa ni bilo. Mi, androgeni - "dru-gačni", smo za to "krivi". Prestali smo to obdobje posmehovanja, obglavljanja in kamenjanja. Četudi sem letnik 2001, sem čutila neko izobčenost zaradi stila oblačenja. Našla sem se v hiphopu, začela sem hoditi na obalne evente, spoznala obalne reperje, jim povedala, da si želim biti njihova predskupina in tako se je vse skupaj začelo. Z njimi sem hodila na koncerti po Sloveniji in ljudje so poznali moje komade, še preden so prišli ven. Tako je ta muzika dobila svoj dom. Ko so začeli predvajati Pusto, so ga ljudje znali na pamet. Predvajali so ga večkrat na dan in številke, o katerih sem samo sanjala, so se začele nabirati. Številka, da ima komad več kot pol milijona ogledov, je nora. Eno leto je star, bili smo nominirani za Pesem leta, za Zlato piščal, zmagali smo kot Novinci leta. Zdaj je potrkal na vrata tudi Frišno SNG Maribor z Big bandom, ki bo letos 15. oktobra. Potegujem se za najboljšo pesem lanskega leta. Če imaš rad, kar delaš, potem je to to.

Kako si se v tem najbolj občutljivem obdobju izognila mamilom?

Droga na obali je bila tudi v moji generaciji prisotna. S starši smo se veliko pogovarjali o kulturi droge v Gavioliju, o preprodaji in o vsem, kar kot mlad človek moraš vedeti o tem. Vse te zgodbe poznam in si jih ne želim doživeti še na svoji koži. Rada bi se nekaj naučila od tistih, ki so bili pred nami, saj nam ni treba ponavljati zgodovine. Vsem substancam se izogibam, je pa tudi v hiphopu kultura droge vedno bolj prisotna. Ko si od nečesa odvisen in brez tega ne moreš funkcionirati, gre lahko tvoja kariera v negativno smer ... Verjamem, da me tata čuva in vsak dan mislim nanj.

Si bila navezana na očeta, kakšno je bilo tvoje otroštvo in kaj te je oblikovalo?

Rastla sem v zelo ljubečem okolju, tata in mama sta mi vedno dovolila, da razmišljam s svojo glavo. Nista me zavijala v vato, lahko sem šla ven, delala karkoli, imela najslabšo družbo. Imela sem svobodo, da sem se raz-

vila, kričala, da bom pevka, da bom delala muziko. Tata me je vedno podpiral na način, da sem vedela, da verjame vame. Kar je rekel, se je tudi zgodilo. Od malega sem tudi jaz temu zaupala. To, v kar verjameš, se bo zgodilo, ker oblikuješ svojo realnost. Tako sem se razvila v odprto mislečo osebo.

Je bil tvoj oče popotnik?

Ja, do mojega rojstva je prepotoval svet. Kulture, ki jih je spoznaval, je prinesel s sabo domov. Pri nas doma ni bilo tabujev, na stenah smo imeli afriške ščite, od tod tudi izvira moje ime (Masaji so etnična skupina, ki naseljujejo Kenijo in Tanzanijo, op.a), najrazličnejše rjuhe, tepihe ... To, kar je lahko, je dal ljudem in sebi, da je spoznal življenje. To je najpomembnejša lekcija, ki ti jo lahko dajo starši, najpomembnejše so izkušnje, ki jih imaš z drugimi ljudmi.

Pri štirinajstih prideš na oder in odideš, pišeš, imaš različno družbo, živiš tako, kot živijo najstniki, potem začneš nastopati, doživiš prve uspehe, stopiš v življenje, na katero moraš biti pripravljen, zrel, da ne rečem odrasel.

Po tragediji doma, tata se je poslovil pred štirimi leti, sem bila ujeta v žalovanje, zgodila se je še korona, nisem imela dovolj koncertov, da bi lahko svojo žalost zjokala na odru. Zaradi vseh solz, ki sem jih še imela, nisem mogla več snemati pred drugimi in z drugimi. Ni mi več ustrezala družba in pritiski drugih ljudi, kdaj moram snemati, kdaj kaj izdati, kako moram karkoli pisati. Vse to se mi je res zamerilo, ker sem se počutila tako, kot da mi nihče ne more ničesar povedati. Prav je bilo, da sem se tako počutila. Iz koncerta v koncert sem hranila denar, da sem si potem lahko naredila studio doma. Nakupila sem kameno volno, izolacijski tekstil, lesene deske in šla k starejšim kolegom, ki so bili rokerji v Ankaranu. Alen Fekonja je moj tonski mojster in dober prijatelj, ki se spozna na fiziko muzike. Pomagal mi je sestavljati panele, posodil mi je mašine, sestavil sistem verig, na katere so obešeni paneli v moji sobici doma. Z neko res majhno vsoto sem se-

stavila studio, ki je dejansko profesionalen. Danes je tak studio dostopen, če si pripravljen delati dve poletji za to ali pa dati honorar od koncertov.

O kakšni vsoti govoriš?

O treh, štirih jurjih, to je danes industrijski standard - o dveh študentskih/dijaških poletjih, če znaš šparat. Tehnologija je že tako dobra, da v miksu in masteringu, tudi če je recording slab, dobiš ven dobro muziko. Potrebuješ nekaj dni, da se naučiš. »Ajde«, ni enostavno, je pa informacija na dosegu rok. Posnela sem nekaj testnih komadov, preden sem zares posnela Ni panike, prvi komad, ki je nastal v mojem studiu. Potem je nastal cel album in z ekipo, s katero sem delala, si želim delati še naprej. Želim pa si nadgraditi svoje znanje, se izobraziti kot glasbenica, iti po svetu in videti, kaj pomeni delati v velikih studijih.

Imeti svoj studio je res velika svoboda.

Ne predstavljam si, da bi imela na razpolago osem ur in bi točno v tistem času morala nekaj ustvariti. Ne morem delati pod nobenim časovnim pritiskom in to je lepota današnje industrije glasbe, narediš svojo muziko, greš na internet in jo distribuiraš. Ni več založba tista, ki ima znanje, kako se to naredi. Vse to je zdaj na dosegu roke. Edini problem je, da je vsega preveč in težko izstopaš. Tukaj pa pridejo nastopi, nekateri artisti so samo digitalni, ampak največji čar muzike je nastopanje, da se povežeš z ljudmi, da se povežeš s publiko, da poveš določene besede samo takrat. Noben koncert ni ponovljiv, kar smo se pogovarjali takrat, smo se pogovarjali samo takrat. Ne vem, kaj sem rekla v soboto, vem pa, kaj sem govorila na koncertu. **Videli smo veliko dokumentarcev o pomembnih glasbenikih, nazadnje o Davidu Bowiju, ki govorijo o tem, kakšna gromozanska mašinerija stoji za njimi. Brez tega ne moreš uspeti ?**

Ne, ni nujno, kljub temu pa potrebuješ ekipo, moja punca Tia Krašovec je moja stilistka - dizajnerka, imam tudi menegerja, Jana - Lana Severja. Doslej sem vse počela sama, zdaj pa mislim, da se mora artist do teh stvari vsaj malo distancirati, da se lahko stoodstotno posveča kreativnim delom muzike. Pomembna je tudi vizualna podoba, snemalna ekipa. Delam s 5. kadrom, Luka Jurinčič je moj režiser, prijatelj iz osnovne šole. Ni mi treba razlagati, kdo sem. To je pri mojem ustvarjanju velik plus, zato bi rada izpostavila vse svoje sodelavce, prijatelje in biznis partnerje, to artist potrebuje, to je familija, zavedno - za vedno. Slovenci smo dokaz, kaj vse je mogoče in še naprej bomo to dokazovali iz generacije v generacijo. Ni veliko ljudi v ozadju, ni jih 200, 10 jih je in ti so preklemano dobri.

Se ti je kdaj zgodilo ob poslušanju neke skladbe, da si si rekla, kakšna škoda, tega bi morala napisati jaz?

Seveda se mi je. Ob vseh komadih Michaela Jacksona, ob vsem, kar je naredila Amy Winehouse, si to rečem. Tudi ob naših glasbenikih to rečem.

Katerih?

Od Mrfyjev do Jokerjev, Benčine Benča, od Borisa

Beleta do Kreslina pa dalje. Vsak artist si mora priznati, da je ta muzika »vau«. Če te drugi žanri ne inspirirajo, ne moreš nadgrajevati niti svojega, samega sebe. Muzika se je vedno razvijala in edini način, da se, je ta, da ljubimo tudi druge žanre. Če jih ne bi, jih ne bi mogli vkomponirati v svojo muziko. Iz funka se ne bi razvil disko, če ne bi maral elementov elektronike, recimo. **No, narodnozabavne glasbe najbrž ne poslušáš?** Nič ne zavračam, nič ne kritiziram. Ta komad Ena bolha za pomoč, ki je bil pravkar lansiran, prepevajo tudi moji prijatelji, ima

nekatere note, ki so res dobre (zapoje). V vsakem žanru so briljantni elementi, v to verjamem. **Všeč mi je tvoja odprtost do žanrov, tudi v literaturi je podobno. Škoda bi bilo, če bi vse življenje bral samo kriminalke.** Ja, čez nekaj let bi se zaradi tega tolkla po glavi. Kaj sem rekla?! **Leta 2022 je bila tvoja skladba največkrat predvajana, imaš**

več kot pol milijona ogledov na YouTubeu, bila si novinka leta. Te je to presenetilo, si si vsaj enkrat rekla: » Sem pa res frajerka.«

Jebela, še zdaj čisto ne dojemam. To leto je bilo leto kaaaaj? Začelo se je tako, da smo šli januarja na Macawards, ker sem imela v Beogradu dve nominaciji s slovenskimi komadi, z Baby za žensko izvajalko in new age kolaboracijo z Ne bo tako. Že to je bilo »vau«. Šla sem v Beograd, ne zato, ker bi bila prepričana, da bom zmagala, ker tam so res taka imena ... šla sem, ker sem si želela biti del tega in reality checka. Ne glede na to, kako smo majhni, nas poslušajo tudi drugje. Vrnem se v Slovenijo in pride Zlata piščal. Dve nominaciji. Nenormalno. Podelitev je bila tisto noč pred koncertom v Kinu Šiška, ki sem ga napovedala februarja. Pripravljala sem se na izid albuma in to je bila glavna okupacija. Vedela sem, da grem v Maribor na podelitev, ki je zvečer, naslednje jutro ob desetih pa sem na generalki v Kinu Šiška, kaj več pa ne. Mi gremo, Andrej Karoli na odru odpre kuverto in prebere moje ime. Nič mi ni jasno, grem na oder, solze stečejo, omenim tatija, kako bom to delala vedno za vse, ki poslušajo to muziko in tudi za tiste, ki je še ne. Naslednji dan grem v Kino Šiška, razprodana dvorana. Nič mi ni bilo jasno, tako hitro se je vse to dogajalo. Skrbelo me je, je album ok, je dobro natiskan, je knjižica ok, je kakšna pravopisna napaka, so vse majice ok, jih je dovolj, je vezenina ok, o vsem tem sem razmišljala. Ali je ta produkt, ki ga dajem poslušalcem, res največ, kar sem v tistem trenutku zmogla? Vse to sem naredila stoprocentno in nisem razmišljala o dosežkih. Res nisem, nisem imela časa, hotela sem narediti za svoje poslušalce najboljše. Ukvarjala

sem se s plesalci, ki jih prej nisem nikoli imela na odru, s svojo plesno točko, s koreografijami, ki jih nikoli prej nisem znala. Do takrat nisem bila plesalka, zdaj pa sem se odločila, da se bom naučila plesati, trenirala bom, nadgradila svoj šov. V Šiški sem imela prvič glasbene goste, morala sem prirediti glasbene podlage za Kino Šiška, naredila sem filmčke, ki so se predvajali. Bil je res spektakel. Nisem ga razglasila za takega, ker ko bom zares visela narobe obrnjena na oder, bo to to.

Ojoj, upam, da ne!

Se vidimo na naslednjih predstavitev novih albumov! Želim si narediti tisto, kar si predstavljam in dokler si predstavljam še nekaj posebnega, to še ni spektakel. Kino Šiška je bil blizu, ni pa še tak spektakel, ki sem ga zmožna. In si ga želim narediti. Bil pa je največji in najbolj izjemen koncert v mojem življenju. In mislim, da so ga tudi poslušalci tako občutili. Po Kinu Šiška se mi je začela sestavljati slika za nazaj, kaj se je dejansko zgodilo v pol leta, leta 2023. Še zdaj ne razumem, počaščena sem. Zlato piščal imam v vitrini doma, vsak dan jo pogledam, se nasmejem in sama sebi rečem: »What the fuck. Dejmo še, let's go! Nekaj delamo prav, dejmo se ne pustit na cedilu.«

In potem dobiš vabilo za nastop na državni proslavi ob dnevu državnosti. Si pomislila, da bi ga zavrnila?

Res sem v nekem trenutku pomislila na to, pela sem komad, ki ni moj. - Bala sem se tega, kako bom odpela komad, ki ni moj. Je ok, da sem del tega? In istočasno sem se zavedala, da je to velika čast in da bi o tem lahko samo sanjala vse življenje, ampak zdaj je šlo zares, zastopam vse, ne samo svoje generacije, alternativo, dejansko predstavljam državo. Vprašala sem se, ali stojiš za tem ali ne. Seveda da. Dobila sem pesem od Muff, ki jo poje Senidah. Ona je ena najboljših in vedno moja - pevka in inspiracija. Mislim, da ni večje ustvarjalke na Balkanu. Večkrat me primerjajo z njo kot z njenim podmladkom zaradi nizkega vokala, kar se mi zdi metanje v isti koš, ampak koš je dober. Ta nastop je bil zame izziv, ki sem ga sprejela z veseljem. Napočil je dan državne proslave. In evo, bil je oder, šov. Prvič v življenju sem bila v kostumografiji, ki ni bila moja, od glave do pete, imela sem spuščene lase, kar je zame redkost. Z veseljem bom v obojem še večkrat. Je pa naporno imeti toliko las na odru, prekomerno se potiš, padajo ti na obraz, pletejo se ti med roke in mikrofona, je pa tudi užitek. In bil je užitek! Imela sem oder, ki se je vrтел, Matej (Filipčič, režiser proslave, op.a.), mi je to povedal in me na to pripravil, z veseljem sem sprejela. Taka dobra produkcija je užitek, ki je ne moreš imeti na vsakem odru. In ko imaš tako šanso, jo zagrabiš in se daš vanjo 200-odstotno. Upam, da so ljudje uživali. Z veseljem sem pela to pesem v aranžmaju Matije Krečiča in z velikim bendom.

Si imela tremo?

Ja, sem. Vedela sem, da bom izstopala in morala sem se zadržati, da ne bi šla preko meje. Rada skačem, rada plešem, veliko me je na odru, a sem tokrat ve-

dela, da mora biti moj nastop drugačen v dobrem smislu. Vesela sem, da sem ga sploh odkrila, če tega nastopa ne bi bilo, sploh ne bi vedela, da lahko razvijem ta del sebe. Od proslave naprej vem, da si lahko postavim meje in jih upoštevam. Zdaj vem, da za močan učinek ne potrebujem veliko. Čar je v subtilnosti.

Od glasbe k besedilom za pesmi k tvoji poeziji, ki je “mladostniška, družbenokritična, govori o neenakosti, diskriminaciji, zasvojenosti”. Je res taka?

Mislim, da ne. To velja za čas, ko je bil hiphop underground žanr. Neenakost je bila prva stvar, zakaj je hiphop nastal in je prav, da je to vsebinsko še vedno njegov sestavni del. Danes je toliko različnih vej hiphopa in repa, da obstaja tudi elektronska verzija, ki ni več lirična. Danes je rep tako močen, da je rep rep, hiphop pa je žanr, ki se je razvil v tisoč in eno vejo repa. Imaš elektronski način repa, armb način, ki je meni najbolj ljub, pa old school, devetdeseta, pa rep in potem še mešanica elektronike in azijske muzike, sploh ne znam razložiti, koliko neke muzike je nastalo iz hiphopa in koliko nekih besedil, ki nimajo zveze z ničemer. Hiphop komad lahko ne pove tudi ničesar, tudi to obstaja. Ni več toliko poudarka na besedah, več na melodiji in produkciji. Ker je premalo poudarka na besedilih, so postala na določen način osnovnošolska. Upam, da se začne to kmalu spreminjati, razvijati. Muzika se spreminja iz generacije v generacijo, enkrat je kompleksna, potem bolj enostavna, potem je jazz ... - in potem se ta krog vrti.

Kaj pa so tvoje teme?

Moje teme so malo vsega, so družbenokritične, kar velja za album Za vedno - Zavedno, neke osebne zgodbe, komadi za žurat, ki nimajo neke globine, lahko pa tudi brskaš in boš globino našel v metaforiki. Bolj, kot ti je pesem simpl, bolj zna biti tudi kompleksna. Ne glede na to, kako osnovnošolska je rima, pa je muzika briljantna, briljanten pa tudi tekstopisec, ki je tako briljanten, da je tekste znal in jih je lahko poenostavil. To me inspirira, tako kot me inspirira kreiranje glasbe, vedno bo nekaj, kar je ekstremno, sestavni del moje muzike. Ali ekstremno žalostno ali dobro ali slabo. To moram vzeti, biti hvaležna za to in to ceniti. Morda se preveč zaljubljam v muziko, da bi se preveč držala ene tematike ali enega žanra. Kreirati si želim svoj žanr, tako muziko, da boš rekel, to je Masayah.

KATJA PEGAN

KATASTROFE TOREJ!

Nedolgo tega sem razmišljala, da moram nekaj napisati o Romeu in Juliji. Pa ne zato, ker bomo oktobra premierno uprizorili koprodukcijsko predstavo, ki jo v našem in banjaluškem gledališču pripravlja mlada režiserka s skupino mladih in starejših, preverjenih in nagrajenih igralcev, ampak ker moram verjetno spet nekaj napisati o ljubezni. Preden se zakopjem v različna zgodovinska in filozofska pojmovanja ljubezni, me popolnoma spodnese intervju s francoskim filozofom in pravnikom Laurentom de Sutterjem. Zakaj? Shakespeareova drama Romeo in Julija prvič izide leta 1597, ob koncu angleške renesanse, ko se v Italiji že bohotita barok in manierizem, s tem pa že novi, mladi kapitalistični svet, ki ima do posameznika – v lepi spregi z Bogom – določene zahteve. De Sutter razloži, da je v 17. stoletju (in tukaj, zelo na začetku, najdemo Shakespeara) za razliko od grških časov veljalo prepričanje, »da Bog od nas zahteva, naj s svojim delom pomnožujemo bogastvo ter tako povečujemo slavo krščanstva in Boga«. Ker je to čas najzgodnejših oblik kapitalizma, se pravi, da v ta namen obdelujemo svojo lastnino, zemljo, imetje, denar ter hkrati tudi sami sebe. Nas same. No, to pa je bil udarec! Prepričana sem bila, da je novodobna duhovnost – new age, pri katerem »obdelujemo« sami sebe, odraz praznine, votlosti in osamljenosti današnjega človeka ali vsaj odziv na vseprisotno zmedo posvetnega sveta, nikakor pa si ne bi mislila, da ima ta »potrošniška akcija« tako dolgo zgodovino. Na novinarjevo vprašanje, kaj se je spremenilo od 17. stoletja do danes, pravnik in filozof odgovarja: »Bog se je umaknil v ozadje, ostalo pa ostaja enako.« Torej, zelo preprosto povedano, Protagorova misel, da je človek merilo vseh stvari, ki ga udejanja renesansa s svojim vsestransko izobraženim človekom, ki naj bi poosebljal močno individualnost in se uveljavlja skozi večstoletni odnos posameznik-družba, se verjetno konča prav zdaj, v našem življenju z milijardami posameznikov, ki brenčimo po tem svetu in nekateri tudi že vesolju, popolnoma izgubljeni, ko nam tudi »obdelovanje« svoje lastne edinstvenosti ne da dovolj zadoščenja za mir v duši in srčno radost za življenje v družbi. Grki so za razliko od renesančnega človeka svojega razumeli popolnoma drugače. Ni bil ločen od družbe, še manj kakšen individualist, njegova vloga in mesto je bilo znotraj skupnosti. »Popolnoma drugače od danes prevladujoče radikalno individualistične koncepcije posameznika kot obstoječega samega sebe, ki šele nato vstopa v družbene odnose. Danes je kolektivna dimenzija posameznika potisnjena v ozadje in pozabljena, ne zavdamo se je dovolj,« pravi de Sutter, zato je naslov v Delu naravnost fantastičen. Takole piše: »Slovenija, ena država, ena družina, eno srce.« Članek govori o nepričakovanem skupinskem duhu, ki je zajel sicer nesrečno razdvojene, v kulturnem boju skoraj obnemogle, odkrito sovražene in nezaupljive do drugače mislečih – slovenske posameznike, ki zdaj v pomoči potrebnim in njihovi lastnini izkazujejo neverjetno povezanost, pozabljeno kolektivno razsežnost in so zaradi nje skoraj srečni. Katastrofe torej! Takrat zmoremo. Spomnim se še te kolektivne moči, ko smo zmogli tudi drugače. Iz samozavesti povezane skupnosti.

LEON MAGDALENC

HIŠNIKI IN GASILCI

Slovenija je zadnji mesec iz zrakazgledala kot dežela, ki je pred kratkim preživela vojno. Obnova je na daleč spominjala na nostalgичne slike in pripovedi, ko se je po drugi svetovni vojni obnavljala nekoč skupna država, in po vsaki takšni bitki je lahko biti general, se šopiriti, da ti je vse jasno in da je bilo v preteklosti vse narobe. Vse zafurano in vse malo po domače. Imamo dva stalna dežurna krivca. Zgodovina ter poznanstva sta kriva za vse naše nezgode in težave. Ste na primer že kdaj slišali za kakšno garnituro, ki ne bi »posrala« svoje predhodnice? Že slab mesec po katastrofalnih poplavalah se vrstijo kvazi strokovne obzervacije na temo krivca, kar je stalna slovenska posebnost, ki smo jo zakrivali tudi sami mediji. Mediji, ki so postali tožniki in sodniki, kar tako čez palec in počez. Ne glede na krivdo pa si je politika ob vsej tej vodi malo zbistrila pogled. Ugotovili so, da so nepotrebni. Državljeni se znamo organizirati sami. Z vsemi prostovoljci na terenu, vso solidarnostjo na tekočih računih in materialnim odrekanjem doma. Delujemo hitreje, učinkoviteje in predvsem nam nihče ne »serje« na glavo. Nihče nam ne more soliti pameti in delati reda na terenu. Naj se politiki vseh barv zadnje tedne še tako bratijo, lepo govorijo drug o drugem, v en glas zatrjujejo, kako so z nami in za nas, neradi slišijo, da so v bistvu odgovorni, da so tako ali drugače del problema. Taka napol shizofrena situacija, ki ji nobena oblast in nobena politika ne more uiti. Skratka, so problem zato, ker nečesa niso sprejeli oziroma so sprejeli. So problem, zato ker nečesa niso predvideli in so nenazadnje problem zato, ker jih bolj zanima politično preživetje kot običajno življenje državljanov. Za prejšnjega »šefa« vlade sem enkrat zapisal, da bi se moral zavedati, da je navađen hišnik, da mora pač lepo skrbeti za hišo Slovenijo, v kateri vsi živimo. Pravočasno odvažati smeti, popravljati luči in dvigala ter z nami komunicirati spoštljivo. Prevedeno v politični jezik bi se to slišalo takole: oblastniki morajo skrbeti za trajnostni in zeleni razvoj, paziti, da vsi sistemi in podsistemi delujejo in biti pri tem v stalnem dialogu s svojimi državljani. Komunikacija je vedno tako velik problem, da se je celo zadnja izvršna oblast posipala s pepelom, ker ji ni šla od rok. Kako nespretni in delno arogantni so bili, ker so »fasali« malo višinske bolezni, zato bi se morali vsi zgledovati pri hišnikih. Hišnik v principu živi v pritličju. Hišnik ne grozi, temveč prosi. Hišnik ne obtožuje, temveč sprašuje. Zdajšnji šef vlade pa je v dobrem letu poleg hišniške funkcije dobil še eno, gasilsko, kar je tako ali tako simbolna definicija politike. Stalno so žarišča in gorišča. Stalno neki plameni in ogenj v politični hiši. Skratka, politika mora neprestano nekaj gasiti. Na žalost tudi tiste požare, ki jih sama sproži.

ANDREJ MREVLJE

ČIGAV BO SVET

Dolga leta sem požiral novice, dokler se poročila niso prelevila v mikrokozmore, za katere preprosto nima smisla izgubljati časa. Ne razumite me napačno. Obožujem kolumne prijatelja Magdalenca, ki nabira smeti slovenske politike in jih prekuhava v zabavno branje. Njegova kolumna o blatenju, ali kako se je Slovenija iz dežele na sončni strani Alp spremenila v deželo blata, je vzorna enciklopedija večnamenske uporabe blatenja. Skratka, kar zaželim si Slovenije, ker je očitno, da se pri nas manifestacije posameznih norosti še vedno da povezati v zgodbi in za zgodbe gre vse življenje. Ko se je pred nekaj meseci izkazalo, da bosta na predsedniških volitvah naslednjega leta ponovno finalista Donald Trump in Joe Biden, pa so zgodbe usahnile. Basta! Dvoboj med 79-letnim Trumpom in 82-letnim Bidnom, če bosta seveda dočakala november 2024, je zaradi dolgočasia in zombi nagovorov volilcev že presegel stopnjo "depre", ki je gospodovala v času epidemije kovida. Včasih so ljudje pri tej starosti umirali in lepo bi bilo, če že ne moreta v pokoj, da bi ju pobrala vsaj naravna smrt, a kaj ko ju tudi ta noče. Pa saj ne gre samo za Ameriko. Cel svet si je podoben in ne razumem pisunov, ki se v teh časih še opredeljujejo za eno ali drugo stran. Recimo, da so proti Rusiji in da navijajo za Kitajsko ali to, kar se zdaj nosi; da udriha jo po ZDA, kot da ni dovolj, da so Američani že do pasu v blatu. Kako je mogoče pričakovati, da se bo Amerika šla politiko, levo ali desno, gor in dol? Spregledati, da iz dežele, v kateri se je dalo živeti in ljubiti, zdaj poleg orožja bruhata le še boj za oblast in grabež? Ne gre za politično hegemonijo, marveč za trdo, golo oblast, ki je srčica vseh velesil, pa naj gre za ZDA ali Kitajsko. Kar seveda ne pomeni, da so velesile narejene iz istega masla; le na zunaj delujejo na isti način. Seveda Američani pri tem kažejo več nadarjenosti. Čeprav je evidentno, da gre svet v maloro, se Amerika konstantno ukvarja s Trumpom. To, da se ni udeležil prve debate predsedniških kandidatov republikanske stranke, je Amerika žvečila en dan. Naslednji dan je bil na sporedu Trumpov mug shot. CNN in ostale kabelske televizije so kazale Trumpovo potovanje v ječo v Fultonu. Najprej pristanek letala v Georgi, nato dolgo kolono avtomobilov do smrdljivega zavora, kjer so Trumpa za nekaj minut aretirali, mu vzeli prstne odtise ter ga pofotkali za policijske arhive (mug shot) za vsak primer, če bi jo Trump kam popihal in bi ga moral FBI iskati med ljudstvom. Poročevalcem in komentatorjem se je Trump zasmilil, ker je moral dvajset minut preživeti v smrdljivem zaporu. V čakanju na uradni Trumpov zaporniški potret smo izvedeli, da so lasje 45. predsednika, aretiranega zaradi poskusa prevrata volilnih rezultatov leta 2020, svetle jagodne barve, da je velik 190 cm in da tehta 97 kilogramov. Laži. Od dolgega časa sem šel primerjati težo obeh predsednikov. Biden je suh in asketski, manjši od Trumpa za 8 cm, težak pa je 97 kilogramov. Toliko kot Trump. Kot rečeno, mikrokozmi. Potem je vso deželo preplaval Trumpov mug shot. Fotografija je popolnost. Trump zre na nas izzivalno. Amerika pa še ne ve, da si je v četrtek naredila 47. predsednika. No ja, če vam je že toliko do tega, pa navijajte za Kitajsko.

DORJAN MARUŠIČ

POTOVANJE PO SKANDINAVIJI

Življenjska pot je kot spirala, vodi nas po poteh v različnih časovnih in krajevnih dimenzijah. Pogosto so si scenariji podobni ali celo znani, a vselej zanimivi v svoji edinstvenosti in neponovljivosti. Od otroških let smo si v poletnih mesecih privoščili oddih v hribih, vzponi, razgledi in prijetno spanje v hladnejših nočeh. Morda gre tu iskati vzgib za sedaj izbirana poletna potovanja proti severu, preko polarnega kroga. Letos sva z ženo izbrala Skandinavsko pravljico, pot proti severu Evrope, kjer poleti sonce tudi ponoči ne zaide. Nova potovalna skupina pod vodstvom vodnika Igorja na poti med iskanjem ravnovesja med pričakovanji in doživljaji. Pot se je pričela z enega nam bližnjim letališč. Izvirnost lesenih struktur na vmesnem letališču v Oslu poudarja povezavo z naravnim. Čakanje na let do Boda, prestolnice regije Severna Norveška. Potovanje po Lofotskem in Vesteralskem otočju ponuja fjord za fjordom, fjel za fjelom, razgledi jemljejo dih. Vijugaste ceste, spejlane do vsake ribiške vasice, konzolni mostovi med rti in otoki ter gosto posejana letališča ohranjajo ljudem visoko kakovost življenja, daleč od velikih mest, kar ohranja prvobitno ruralnosti z vso bogato tradicijo in zgodovinskim spominom. Hoja po mehki šoti, rahlo vdiranje ob vsakem koraku daje poskočnost in varnost, čas za ponotranjeno razmišljanje. Potovanje, postanki, neokrnjena narava, čistost neba, strmi hribi, močvirne ravnice, razgiban obalni svet z zalivi in otoki, rastlinski in živalski svet vodi v notranje zadovoljstvo, kot ga lahko sproži le čisto naravno okolje. Hoja navkreber, vzpon, strmo in kamnito, premagan izziv nagradi nepozabna panorama. Nato Nordkapp, vrhunec ob stiku s skrajnim severom Evrope. Spremljamo sončni zahod na zadnji dan v letu, ko soncu ne uspe dotakniti morja. Tega dne pa je najbližje morju, sonce nad prostranostjo morja. Vreme je izjemno, nagrajeni smo. Za trajnejši spomin številni posamezni in skupinski posnetki, ki navdušijo celo domačine. Hoja ob morju, obala bolj kamnita in prostrana, pogled seže v širne daljave. Bogata zgodovina sožitja s trdo in neizprosno naravo, homogenost pokrajine, spoštljiva kultura staroselcev se odsevajo v zadržano toplih ljudeh. Večno sonce in tema sta jih oblikovala in povezala z naravo. Ljubezen ljudi do naravnega udobja, preprosto stalno vračanje k naravi in užitku ob elementarnih življenjskih razmerah. Enostavno, uporabno, skromno ob bogatem javnem dobrem ponuja visoko življenjsko kakovost. Preko polarne osi potovanje po Finski proti prestolnici in vrnitev domov, kjer so katastrofalne poplave popolnoma razdejale skoraj vso Slovenijo. Narava se je pokazala v eni najhujših oblik razdejanja. Pred nami je dolgo obdobje okrevanja, ki pa bo moralo tankočutno iskati ravnovesje z Naravo.

Gledališka sezona je pred vrati

PRAVZAPRAV JE ŽE PO TIHEM VSTOPILA MED LJUBITELJE UPRIZORITVENE UMETNOSTI. SLOVENSKA GLEDALIŠČA SO OBLIKOVALA SVOJ REPERTOAR IN ZAČENJAJO ALI NADALJUJEJO Z VAJAMI ZA NOVE PREDSTAVE. KOPRSKO, KI JE ENO OD LE TREH NAMENJENIH SLOVENKAM IN SLOVENCEM ZAHODNO OD LJUBLJANE; POLEG GLEDALIŠČA KOPER STA TO ŠE SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE NOVA GORICA IN SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE IZ TRSTA, BO SEZONO OTVORIL V VELIKEM SLOGU. KONEC OKTOBRA BODO NA ODER POSTAVILI NAJPOPULARNEJŠO TRAGIČNO LJUBEZENSKO ZGODBO VSEH ČASOV ROMEO IN JULIJA.

Romantična ljubezenska zgodba iz 11. stoletja, ko je Verono, kjer se zgodba odvija, pretresalo poulično nasilje med sabo sprtih klanov in družin, bo režirala mlada srbska režiserka Sonja Petrović, predstava pa bo nastala v koprodukciji z Narodnim gledališčem Republike Srbske iz Banja Luke. Igralci obeh gledališč so svoje igralske moči združili že v kulturni predstavi Jugoslavija, moja domovina.

O LJUBEZNI GOVORIMO VEDNO

Direktorica in umetniška vodja Gledališča Koper **Katja Pegan** je o novi sezoni povedala:

Ko vas letos vabimo k vpisu imamo pred očmi naš javni prostor, kjer se moramo skupno spopadati s strahovi in aroganco (ne)vsevednosti. Dovoliti si moramo, da v naše življenje vstopa tudi poezija, lepota, da nam dobre zgodbe odpirajo vrata v pretresljiva življenja likov, ki jih uprizarjamo, ki jih naši igralci živijo za vas. V likih vedno najdemo sorodne duše in težko najdemo zgodbe, ki ne govorijo o ljubezni. Ker

če ne govorijo o ljubezni vseh vrst, ne govorijo o človeškem hrepenenju in naših željah, ki življenje osmišljajo.

V naslednji sezoni bomo na našem odru videli veliko znanih in tudi novih igralcev, v abonmaju bomo videli več naslovov kot lani, videli bomo predstave različnih žanrov in poetik, gostovanja tujih in domačih gledaliških hiš, vse to v želji, da bi bile naše dvorane polne in vi, drago občinstvo zadovoljni.

V letošnji sezoni bodo v Gledališču Koper vpisovali 4 premierske rede: abonma Premiera, abonma 1 (predstave si boste lahko ogledali ob sredah), abonma 2 (predstave se igrajo ob četrtkih) in abonma Sobota. Vpisujejo tudi dijaške abonmaje, kjer si bodo dijaki ogledali predstave predvidoma v pone-

deljek ali torek.

Znotraj abonmaja si bodo abonenti ogledali 7 predstav: Romeo in Julija, Družina, Moriti čuječe in Bog masakra, pa še tri izbirne, ki jih bodo izbirali med Antigono, Levitanom, primer Vitomil Zupan ter predstavami Kaos, Čudež in Pesem ptic v drevesnih krošnjah. Natančna vsebina programa je predstavljena v abonmajski knjižici Gled-Ga in na spletni strani.

VPIS POTEKA OD 11.DO 22.SEPTEMBRA 2023

Vse informacije o programu in načinu nakupa boste dobili pri blagajni gledališča Verdijeva 3, Koper, po telefonu 05 66 34 380 in po elektronski pošti info@gledalisce-koper.si ali pa na www.gledalisce-koper.si. Tudi letos obljublajo, da bodo premierske abonente iz Pirana, Lucije in Izole vozili z Art busom, ki ga že vsa leta omogoča podjetje Entertainment d.o.o. Andraža Šobe. Cene abonmajev se gibljejo od 63 do 92 evrov. Študenti in dijaki od 35-40 evrov.

V tem času se vpisujejo tudi otroški abonmaji. Prvemu obisku v gledališču je namenjen abonma Mali oder, njihovim starejšim sesticam in bratcem pa abonma Mavrična ribica.

MATEJ SUKIČ

Foto: Jaka Varmuž

Foto: Dean Grgurica, Studio D'Or

Vse na enem mestu: banka in zavarovalnica

Intesa Sanpaolo Bank in Generali zavarovalnica krepi sodelovanje s povezovanjem bančnih in zavarovalnih uslug, ki prispevajo k finančni trdnosti in brezskrbnosti strank. Naši izkušeni bančni svetovalci s tem postajajo vaši sogovorniki tudi pri izbiri zavarovanj.

Stranke Intese Sanpaolo Bank lahko odslej v vseh poslovalnicah banke sklenete zavarovanja za različne vrste nepredvidenih dogodkov:

- Z nezgodnim **zavarovanjem Moje Zdravje – Nezgoda** boste lahko po poškodbi pokrili izpad dohodka, poskrbeli za alternativna zdravljenja ali ustrezno prilagodili domače okolje v primeru invalidnosti.
- Pri ohranjanju zdravja v primeru bolezni ali poškodbe vam bo v pomoč zdravstveno **zavarovanje Moje zdravje - Specialisti**.
- Vaš dom lahko zaščitite za primer poškodovanja ali uničenja in sklenete **premoženjsko zavarovanje Paket DOM**.

- Za nepredvidene dogodke na potovanju v tujini vam bo prav prišlo **zavarovanje Tujina**. Ali ste vedeli, da krije nujne stroške zdravljenja v tujini, prevoz v domovino, izgubo ali krajo prtljage in osebnih predmetov, preklic leta ali zamudo prtljage?
- Če vam kmalu poteče avtomobilsko zavarovanje, lahko pri nas sklenete oziroma obnovite polico za **avtomobilsko zavarovanje**.

V poslovalnicah Intese Sanpaolo Bank ste vedno dobrodošli za nasvet in pomoč. Če vas zanima sklenitev katerega izmed zavarovanj, pa vas še posebej vabimo na naše **Dneve zavarovanj**, ki potekajo od **ponedeljka, 18. 9. 2023, do petka, 22. 9. 2023**, v vseh poslovalnicah banke po Sloveniji. Z udeležbo na Dnevu zavarovanj lahko sodelujete tudi v nagradnem žrebanju.

POTREBUJETE ZAVAROVANJE?

V naših poslovalnicah lahko sklenete novo ali obnovite obstoječe Generali zavarovanje.

SKRIMO ZA VSE,
KAR VAM POMENI NAJVEČ.

INTESA SANPAOLO BANK GENERALI

Bank of INTESA SANPAOLO www.intesasnpaolobank.si

Zavarovalnica s katero sklenete zavarovanje je GENERALI zavarovalnica d.d., Kržiševa ulica 3, 1000 Ljubljana, Slovenija. Banka Intesa Sanpaolo d.d. pri trženju zavarovanj nastopa kot distributer zavarovalnih produktov. Zavarovanje, ki jih Banka Intesa Sanpaolo d.d. traja niso bančni produkti in niso vključena v sistem zagamčenih vlog, ki velja za depozite. V primeru nastanka zavarovalnega primera GENERALI zavarovalnica d.d., Kržiševa ulica 3, 1000 Ljubljana, Slovenija, jamči za vsa izplačila po zavarovalni pogodbi v višini zavarovalne vsote. Banka Intesa Sanpaolo d.d. ne odgovarja za izplačila po zavarovalni pogodbi.

SEBASTJAN ŠIK - OD NOVINARJA, DOPISNIKA IZ RIMA, VODJA STIKOV Z JAVNOSTMI V LUKI KOPER - DO VODJA KORPORATIVNEGA KOMUNICIRANJA PRI GZS

Radovednost, intuicija in kanček sreče

PRIJATELJA SVA ŽE DOLGO, PISANJA O NJEM SE LOTEVAM Z ZADREGO, PRIZNAM, VENDAR ZAUPANJE NEKAJ VELJA. SPOZNALA SEM GA KOT »RADIJSKEGA VAJENCA«, KO JE KOT FANT IZ POBEGOV, DIJAK ČETRTEGA LETNIKA SREDNJE ŠOLE, PRIŠEL V MLADINSKO REDAKCIJO RADIA KOPER K MENTORICI NEVI ZAJC, KI JE VZGOJILA GENERACIJE BODOČIH NOVINARJEV. ČEPRAV JE SEBASTJAN DIPLOMIRAL IZ POLITOLOGIJE IN MEDNARODNIH ODNOSOV NA FAKULTETI ZA DRUŽBENE VEDE IN NOVINARSTVO NI BILO NJEGOVA PRVA IZBIRA, GA JE BESEDA SPREMLJALA OD MALIH NOG - KOT STRASTNEGA BRALCA, AMATERSKEGA IGRALCA, MLADOSTNIŠKEGA PESNIKA, RADIJSKEGA NOVINARJA, DOPISNIKA RTV SLOVENIJE IZ RIMA, DOLGOLETNEGA VODJA STIKOV Z JAVNOSTMI LUKE KOPER, KJER JE TO DELO OPRAVLJAL PETNAJST LET, V OBDOBJU KAR SEDMIH UPRAV. OB OKROGLI ŽIVLJENJSKI PETDESETI OBLETNICI PA JE – NE PRVIČ – OB PONUJENI PRILOŽNOSTI IN DOBRO RAZVITI INTUICIJI – SPET ZMAGALA NJEGOVA RADOVEDNOST. ZDAJ SE VSAK DAN VOZI V LJUBLJANO, KJER JE NA GOSPODARSKI ZBORNICI SLOVENIJE VODJA KORPORATIVNEGA KOMUNICIRANJA, MED VOŽNJO PA POSLUŠA ZANIMIVE PODKASTE, S KATERIMI SE JE ZBLIŽAL SAM S SEBOJ. NEDAVNO STA Z ŽENO LILI PREHODILA LEP DEL ZNAMENITEGA CAMINA.

ODRAŠČANJE NA VASI, ZAČETKI NA RADIU

»Pri svojih petdesetih lahko mirno rečem, da je odraščanje na vasi zelo drugačno. Ker smo imeli tudi njive, je bilo seveda treba pomagati, tako pa pridobiš delovne navade. Zemlja me sicer ni navdušila, imamo le nekaj cvetličnih lončkov na terasi. Ker je imela mama doma obrt, sem pomagal in veliko ur preživel ob stroju za brizganje plastike. Predahi med enim in drugim vbrizgom plastike so bili dolgi, zato sem imel čas za branje. Takrat sem prebral ogromno knjig in zato spoštujem slovenski jezik, besedni zaklad pa mi je kasneje v življenju vedno prišel prav. V študentskih letih sem pisal poezijo, od malega sem rad nastopal, zato sem bil vedno vključen v različne šolske nastope. Očitno je bila moja poklicna pot že začrtana.« Sebastjan je odrske deske spoznaval v gledališki skupini, ki jo je v Kopru vodila Edita Frančeškin, ta izkušnja je bila zanj zelo dragocena. Podarila

mu je ljubezen do gledališča, samozavest na odru, občutek za prostor, tudi možnost odkrivanja samega sebe skozi različne vloge.

»V tistem obdobju sem spoznal Nevo Zajc, ki je skrbela za mladinski program na Radiu Koper in me je povabila k sodelovanju. Še isto poletje sem začel delati v redakciji, kar sem potem počel skozi ves študij. Študirar sem sicer politologijo, mednarodne odnose, zdelo se mi je, da mi bo to omogočilo potovanja po svetu, kar me je vedno veselilo. Radoveden sem in verjamem, da je prav radovednost tista, ki človeka ohranja mladega v duši. Po končanem študiju so mi ponudili delo na radiu in odločitev se je zdela samoumevna. Vedno sem našel način, kako službeno potovati. Takrat je bilo ravno obdobje pristopanja Slovenije k EU, obiskal sem nekaj evropskih prestolnic. Tudi moja diploma je bila vezana na EU in vedno sem bil navdušen nad to transnacionalno tvorbo,

SEBASTJAN ŠIK V RIMU

ki nam danes omogoča prosto gibanje po stari celini.« Sebastjan je na Radiu Koper preživel le pet let, ko se je mu je že odprla priložnost za dopisništvo RTV Slovenije v Rimu, v kar ga seveda ni bilo treba posebej prepričevati. Spomnim se njegovega telefonskega sporočila, ko je bil na razpisu izbran: »Rim, prihajam!«

RIM

»Odšli smo z družino - takrat sva imela le najstarejšo hčerko Anastazijo, Isadora pa se je rodila v času dopisništva. Ko danes pomislim na to izkušnjo, vidim, da sem bil kar hraber. Niti še trideset nisem imel, a sem se z družino podal sedemsto kilometrov od doma. Slovenija še ni bila del EU. Bilo je kar nekaj birokratskih zapletov, saj na Rimski kvesturi nikakor niso uspeli ugotoviti, kako registrirati ženo in hčerko in tako sta ves moj mandat preživel skoraj kot ilegalki. Moje rimsko obdobje ima dve plati. Prvi del mandata je dosegel vrhunec ob smrti takratnega papeža Janeza Pavla II, kar je bila izjemna profesionalna in tudi čustvena izkušnja. Še danes se živo spomnim vzdušja in neke posebne energije na Trgu Sv. Petra večer pred njegovo smrtjo. Ljudje, med njimi ogromno mladih, so na trgu peli, molili. Ni bilo čutiti žalosti, ampak spokojen mir. V drugem delu mandata pa se je Sloveniji marsikaj spremenilo. Mediji so se začeli veliko bolj ukvarjati z notranjo politiko, medijski prostor se je začel spreminjati. Nisem se mogel znebiti

občutka nekoristnosti in začel sem razmišljati o spremembi. Res je tudi, da v sebi nisem imel tistega poslanstva, klica, kot ga imajo novinarji z velikim N, ki so danes bolj redkost. Pa tudi premlad sem bil in imel sem preveč energije, da bi se zgolj prepustil užitkom Večnega mesta. Z današnjo pametjo bi morda ravnal drugače. Kdo ve?« Kot vse njegove karijerne priložnosti je tudi vabilo v Luko

NATAŠA BENČIČ
RADIO KOPER

Koper na začetku drugega mandata v Rimu padlo do besedno »z neba«. Dolgo je okleval, Rim je imel zelo rad, a je vendar odšel v drugi svet, iz medija v svet gospodarstva.

PETNAJST LET V LUKI KOPER

»Luka je pomenila velik preskok v državno podjetje, z vsemi političnimi vplivi in interesi, ki sodijo zraven, a je zmagala moja radovednost. Vsaka večja in zahtevna sprememba v življenju mi je pomagala pri notranji rasti, me naučila zaupati intuiciji in tudi odhoda v Luko nisem nikoli obžaloval. Pred odhodom iz Rima sem si kupil nekaj knjig o PR-ju. Pojma nisem imel, kaj so to odnosi z javnostjo, a sem ob delu ugotovil, da imam prirojen dar in veščine, brez katerih na tem delovnem mestu ne bi preživel skoraj petnajst let in obdobja sedmih predsednikov uprav. Eden od njih mi je nekoč zaupal, da so mu svetovali, naj preden nastopi funkcijo, najprej zamenja PROvca. Težko je delati skupaj brez osnovnega zaupanja. Seveda se moraš prilagajati tudi kapricam posameznih šefov, a vedno sem imel pred očmi interes podjetja. Verjamem, da sem prav zato zdržal toliko let. To je bilo eno najbolj dinamičnih in zanimivih obdobj mojega življenja. Toliko pretresov v tako kratkem obdobju to podjetje še ni doživelo. Na žalost je vsaka epizoda pustila globoke posledice predvsem na odnosih. Zdi se, da smo imeli

SEBASTJAN ŠIK V LUKI KOPER

v preteklem političnem sistemu veliko več modrosti, vizije in odgovornosti do gospodarskih biserov, kakršen je Luka Koper. Žalosti me, da nekateri nanjo gledajo le kot na bankomat, tudi v lokalnem okolju. Obstaja miselnost, da bi morala biti Luka hvaležna, da sploh obstaja. Čeprav okolju veliko vrača, za nekatere ni nikoli dovolj. Vedno se mi je zdelo zelo krivično, da so Luko izpostavljali kot glavni vir onesnaževanja in z vso odgovornostjo trdim, da je naše pristanišče zgleden primer sožitja z lokalnim okoljem, kakršnemu ni para. Še vedno se rad s psom sprehodim do koprskega Belvederja in opazujem kontejnerska dvigala. Luka je lepa. Vedno pa je morala poskrbeti sama zase, to je v njenem DNK. Je ponosna gospa. Upravičeno. Včasih trmasta, zato jo njen lastnik v Ljubljani, pa tudi sosed doma težko dojema.» Pa vendar je Sebastjan v Luki profesionalno prišel do točke, ko se ni imel več česa novega naučiti. Takrat je praznoval abrahama in spet je začutil, da je čas za spremembo. Rešitev se je spet pokazala sama od sebe v obliki vabila na Gospodarsko zbornico Slovenije v Ljubljani.

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE IN NOV ŽIVLJENJSKI ČAS

»Tudi tu se ukvarjam s komunikacijo, a so dimenzije nepredstavljivo širše. Tu se dogaja gospodarska politika Slovenije. Upam, da ne bo zvenelo slabšalno, ampak pogled na obalo od zunaj je drugačen. Luka Koper je pomembno podjetje za državo, ampak enako ali še bolj pomembnih imamo v Sloveniji na stotine. Škoda, ker dobre zgodbe redko najdejo mesto v medijih, ampak Slovenija premore nepredstavljivo število uspešnih, ambicioznih, na svetovni ravni primerljivih podjetij. A se v javnosti bolj kot ne ukvarjamo s tistimi tremi gnilimi jabolki, ki izkoriščajo delavce ali ne plačujejo dobaviteljev in potem so vsi podjetniki kapitalisti in pokvarjeni.« Sebastjan med vsakodnevnimi vožnjami v Ljubljano posluša podkaste, osredotočen je, umirjenih misli na tukaj in zdaj, ne pa na tri korake v prihodnost, kot je bil nekoč: »In nenadoma dojameš, da je življenje preprosto, da so drame, ki jih ustvarjamo v svoji glavi zgolj iluzija. Odkril sem svet podkastov, ki ti nudijo neverjeten nabor najrazličnejših tematik. Zdaj razmišljam, da bi se lotil še avdio knjig - kaj lepšega za nekoga, ki rad bere.«

SEBASTJAN ŠIK NA CAMINU

SEBASTJAN ŠIK PRI DELU, VODENJE OKROGLIH MIZ GZS

Nedavno sta z ženo Lili praznovala petindvajset skupnih let in se odpravila na Camino. Lili že drugič, Sebastjan prvič in niti enega žulja ni pridelal. Izbrala sta krajšo pot od Porta do Santiaga ob obali oceana. Kaj je zanj Camino ? »Je prispodoba življenja: zastaviš si cilj, veš približno, kako boš do njega prišel, vmes pa se dogaja življenje. Lahko si preutrujen in ne moreš prehoditi toliko kilometrov, kot si načrtoval. Lahko te zaustavijo žulji, vreme, ne najdeš prenočitve in moraš naprej. Camino je odlična priložnost, da stopimo iz cone udobja. Ne veš, kje boš prespal, s kom boš prespal, kje ali kdaj boš jedel. Svoj dom v tistem trenutku nosiš v nahrbtniku. Moj podvig ni bil nič posebnega. Na poti sva z Lili srečala Španca, ki je različne Jakobove poti prehodil že dvaintridesetkrat, ampak prvič je res nepozabno. Ko sva prispela v Santiago na osrednji trg, ko okrog tebe na tleh sedijo drugi pohodniki s svojimi nahrbtniki, je občutek res poseben. Ne v smislu, da si nekaj dosegel, ampak bolj to, da si del nečesa velikega. Mene je navdušilo. Mislim, da bom še kdaj ponovil.«

Občina Piran z več kot milijon prenočitvami

V nastanitvenih kapacitetah v občini Piran so v sedmih mesecih letošnjega leta presegli milijon prenočitev, letošnji julij pa je bil po številu prenočitev uspešnejši kot lanski in julij leta 2019.

Aleksander Valentin, v. d. direktor Turističnega združenja Portorož: »Letošnja turistična sezona poteka po pričakovanjih. Junija smo sicer zabeležili manj domačih gostov, ki so lani še koristili turistične bone, hkrati pa je našo destinacijo obiskalo več tujcev. Število prenočitev julija letos za tri odstotke presega lanskoletne julijske rezultate, za dva odstotka pa število prenočitev leta 2019, ki velja za referenčno leto.«

Julija letos so na destinaciji Portorož in Piran ustvarili 334.584 nočitev. Kar dve tretjini vseh gostov so predstavljali tujci, med katerimi je bilo največ Avstrijcev, Madžarov, Nemcev, Čehov in Italijanov. Približno

polovico nočitev je bilo ustvarjenih v hotelih, druga polovica pa v ostalih nastanitvenih objektih.

Po napovednih hotelirjev bo uspešen tudi avgust, poletna sezona pa se bo na podlagi trenutnega povpraševanja zaganjalo podaljšala v jesen. Na dober obisk kaže tudi izkupiček prenočitev v prvih sedmih mesecih, ko so na destinaciji po podatkih portala ttaksa.si dosegli 1.014.294, kar je samo za dva odstotka manj kot v enakem obdobju lani.

foto: Jan Godec

foto: Tomo Jeseničnik

Ribič Veso Hrvat

NEKOČ JE BILO RIB V IZOBILJU,
ZDAJ LAHKO O TEM LE SANJAMO

Brez ribičev ne bi nikoli vedeli, kako pestro je življenje pod morsko gladino. Veso Hrvat, oče izvrstnega veslača Rajka Hrvata iz Izole, je ribič z dušo in telesom. Čeprav je že dolgo upokojen, skoraj vsak dan odpluje na morje metat svoje mreže. Ljubezen do ribištva pa je prenesel tudi na sina Danijela. Oba žalostno ugotavljata, da je naše morje čedalje bolj prazno, poleg tega jima v zelje, pardon, mreže, hodijo še delfini in povzročajo škodo, ki je nihče ne pourne. Kljub temu ima svoje delo srčno rad.

Vesu je usoda sprva namenila čisto drugačno pot. »Rojen sem v Bosni, v prečudovitem in z naravo bogato obdanem kraju Prijedor. Kot otrok sem užival v delu na kmetiji in sanjal o boljšem in lepšem življenju. Da je drugje drugače, sem se prepričal med služenjem vojašine v Beogradu. Po koncu vojaške obveznosti sem ostal v nekdanji skupni prestolnici in zlahka našel dobro plačano delo v tamkajšnji izpostavi Vegrada, vendar nisem bil čisto srečen. Nemirna duša si je želela dalje. Najprej sem odšel k nonotu v Slavonijo, vendar tudi tam nisem bil čisto zadovoljen. Vrnil sem se v Bosno, kjer sem si kmalu spet zaželel dalje. Ko mi je oče odličnega nogometaša Mladena Rudonje, ki prihaja iz istega kraja, predlagal, naj pridem v Koper, sem to zagrabil z obema rokama,« se spominja Veso, ki je v Slovenijo prišel daljnjega leta 1974, star komaj enaindvajset let. Z lahkoto je našel službo v Viplasu v Dekanih in dobil službeno garsonjero, kar je danes skoraj nepredstavljivo. Tri leta kasneje se je poročil in dobil prvega sina Danijela, sedem let kasneje pa še Rajka.

RIBIČ KLJUBUJE NEIZPROSNEMU VREMENU

Povečana družina je potrebovala več prostora, zato so se preselili v Izolo. »Vsak dan sem očaran stal ob obali in gledal stare ribiče, kako so lovili, vlekli mreže in prodajali svoj ulov. Voda in ribe so me neustavljivo privlačili. Sklenil sem poskusiti tudi sam. Najprej z malo staro barko, ki mi jo je posodil pokojni ribič. Ko enkrat začneš, ni več poti nazaj,« pravi Veso, ki je hitro usvojil spretnosti ribolova. Kupoval je mreže, vendar ne vse naenkrat, saj so bile zelo drage. Pri delu pa mu je pomagala žena. Cele noči sta iz mrež vlekla sardale, zjutraj pa je moral v službo. »Na začetku je bilo zelo težko, saj nisem imel prave opreme za ribolov. Ko je deževalo, so se običajne obleke v hipu premočile, voda je prišla v gumijaste škornje, pozimi je pogosto zmrzovalo,

VESO HRVAT PRAVI, DA JE ŽIVLJENJE RIBIČEV TEŽKO. »SPOPADAMO SE Z MOČNIMI BURJAMI, MRAZOM, VELIKOKRAT JE ZJUTRAJ VSE ZAMRZNJENO, PA SE POTEM NEKOLIKO POGREJEŠ V KABINI, PA NEKAKO GRE,« PRAVI.

gumirane obleke nisem imel. Ni bilo niti hidravlike, s katero bi vlekel mrežo, vse je bilo treba opraviti z rokami. Nisem znal italijansko, da bi razumel druge ribiče. V Izoli je bilo takrat veliko Italijanov. Kljub vsemu si takrat nisem upal niti predstavljati, da bi lahko nekega dne lahko živel samo od ribištva. Tako sem dolgih osemnajst let počel oboje. Velikokrat sem bil zjutraj, ko je bilo treba v službo, utrujen, da sem komaj stal na nogah. Ribje luske pa so se tako zalepile na kožo, da se jih ni dalo odstraniti. Čeprav je bilo zelo naporno, mi je bil ribolov tako všeč, da ga ne bi pustil za nič na svetu, Izola pa mesto, kjer sem z družino pognal korenine in se v Bosno vračal le še enkrat na leto na obisk,« pripoveduje izkušen ribič, ki je na morju doživel marsikaj.

ANDREJA
COMINO

VESO JE PONOSEN NA SVOJO ŽENO, SINOVA RAJKA IN DANIJELA.

ŽAL JE MORJE ČEDALJE BOLJ PRAZNO

»Ko sem začel, je bilo v morju res veliko rib. Takrat sem imel le osem mrež, v katere se je ujelo po dvajset ali petindvajset zabožkov rib. Stranke so me na pomolu čakale kot v vrsti na pogreb,« se smeji Veso in dodaja, da če bi v tistih časih lovil s toliko mrežami kot danes, bi zlahka ujel tudi eno tona rib, vendar jih ni toliko. Letos, se priduši, je zares težko leto. Pred enim dnevom je na treh kilometrih mrež dobil le dvanajst rib. Potem pa so tu še delfini, ki so se v zadnjih letih zelo namnožili in ribičem potrgajo veliko mrež. »V morju je 150 delfinov, ki vsak dan pojedjo za četrtnino svoje teže rib. Potem ni čudno, da rib ni. Škoda, ki nam jo delajo, je velikanska, nihče pa je ne povrne. Z ženo vsako zimo dva meseca sediva in krpava mreže. Potem pa jo vržeš v morje in naslednji dan je že vse spet po starem, ko jo strgajo delfini. Tudi na Hrvaškem imajo iste probleme,« se hudi Veso, ki lovi vse vrste rib od sardel, ribonov, orad, skuš glede na letni čas. Najboljši čas za lov na orade je oktober. Veso je v svoji dolgi ribiški karieri ujel kar nekaj »kapitalcev« - od skoraj 12-kilogramskega romba, 250-kilogramskega (žal mrtvega) delfina, 300-kilogramske želvo usnjačo, 4-kilogramskega brancina, 4,5-kilogramskega jastoga ... Svoj ulov tudi hitro proda, kar nekaj morskih bitij pa konča tudi na domačem krožniku. Veso najbolj obožuje sardone pa ciplje iz pečice. »Slabe ribe ni, treba jo je samo znati dobro narediti,« je prepričan ribič, ki zadnja leta svoje znanje predaja sinu Danijelu. Skupaj mečeta mreže in potem pobirata ulov. »Veči-

noma se imava lepo, zatakne se, ko sta na barki dva kapitana,« pove v smehu in doda, da na srečo rib ne lovi za (bogat) zaslužek, ampak ker ima to delo rad. Brez rib in morja ne bi mogel živeti. Še takrat, ko je imel zdravstvene težave in je bil čisto blizu smrti, pa mu je bog podaril še eno življenje, je sanjal, kako bo čim prej okreval, da se bo lahko odpravil na morje. »Življenje ribiča ni enostavno. Vedno pa moraš verjeti v boljši jutri in tako potem tudi vztrajaš,« sklene.

RAJKOVIH USPEHOV V VESLANJU SE VESELI MAMA.

ANDREJA
COMINO

PLAVALEC
PETER JOHN STEVENS

Uživa kot novopečeni Koprčan

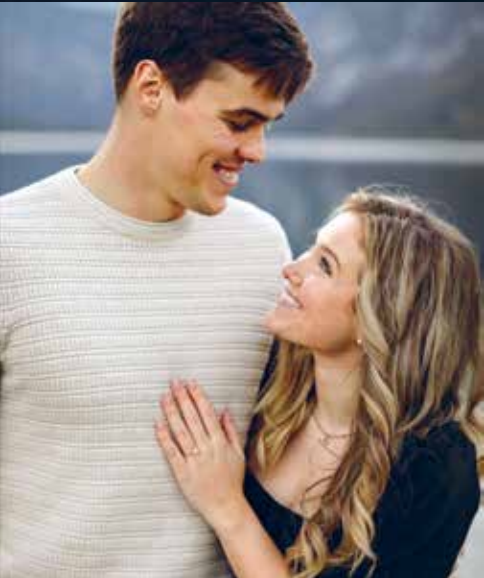
»V SVOJEM ŽIVLJENJU SEM ŽIVEL V RAZLIČNIH DELIH SVETA OD MEDVOD, AMERIKE DO NEMČIJE, VENDAR SEM NEZNANSKO VESEL, DA SEM SE PRED ŠTIRIMI MESECI PRESELIL NA SLOVENSKO OBALO. V KOPRU MI JE VSE NEZNANSKO VŠEČ, OD PREKRASNEGA MESTA DO PRIJAZNIH IN ODPRTIH LJUDI.« VESELO POVE 28-LETNI PLAVALEC PETER JOHN STEVENS, KI JE NEDAVNO NA SVETOVNEM PRVENSTVU V PLAVANJU V FUKUOKI NA JAPONSKEM DOSEGEL IZVRSTEN REZULTAT (PO ŠELE TREH MESECIH TRENINGOV Z NOVIM TRENERJEM DAVIDOM RUMMOLO PO PETIH LETIH OSEBNI REKORD) IN SE BO POTEGOVAL ZA OLIMPIJSKO NORMO ZA PARIZ NASLEDNJE LETO.

Postavni Peter, ki je po mami Slovenec, po očetu pa Anglež, od tu tudi njegov angleški priimek, je bil dolga leta član kranjskega Triglava, kjer so se kalili številni slovenski plavalni asi. V bazenu si je nekdanji mladinski svetovni prvak po končani ekonomski gimnaziji v Kranju priplaval tudi štipendijo za šolanje in treninge v Ameriki. Na tista leta ima nepozabne spomine, saj so ga na univerzi Tennessee zelo lepo sprejeli in spletel je prijateljstva za vse življenje, on pa se jim je »oddolžil« tudi s tem, da je v zgodovini NCAA tekmovalj dosegel najboljši rezultat pri prsni predaji v štafeti 4 x 50 jardov. Ker od malega govori angleško, seveda tudi ni imel težav z jezikom.

PO USPEHU ČEZ LUŽO SE JE VRNIL DOMOV
»Amerika mi je dala veliko. Ne samo znanje, obrusila me je kot človeka in športnika, tam sem tudi spoznal svojo ženo Sheridan Allen, ki je prišla na isto univerzo študirat in igrat softball. Po petih letih razmerja sva se konec junija najprej poročila na Bledu, nedavno pa še v Izoli. Na poroko pa so prišli najini sorodniki in prijatelji z vsega sveta,« pripoveduje vrhunski športnik, ki je s svojo izvoljenko nekaj let živel, delal in treniral v Nemčiji. Tam sta bila zadovoljna in srečna, a ko so se stvari tako spremenile, da tam ni mogel več trenirati in delati, sta se s Sheridan vrnila v Slovenijo. »Stivi«, kot ga kličejo prijatelji, je točno vedel, česa si želi in kako mora treni-

PETER JOHN STEVENS SICER PRIHAJA IZ MEDVOD, A JE DOLGA LETA ŽIVEL V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE IN NEMČIJI, PRED NEKAJ MESECI PA JE Z ŽENO SHERIDAN NOV DOM NAŠEL V KOPRU.

rati, če želi še naprej dosegati uspehe. Tako je našel trenerja Davida Rummola (bivšega plavalca, ki je na olimpijskih igrah leta 2000 v Sydneyju dosegel tretje mesto v disciplini 200 metrov prsno in bil evropski prvak v isti disciplini 2001) iz Neaplja, ki v Trstu svoje znanje in izkušnje prenaša mladim plavalcem. Hitro sta se ujela tako po človeški kot strokovni plati in se dogovorila za sodelovanje. To pa je pomenilo tudi novo selitev. »Kar nekaj časa sva s Sheridan iskala stanovanje na obali. Najprej nama je na pomoč priskočila mamina sestrčna iz Portoroža, nato pa mi je uspelo najti stanovanje pri gospodu Vojku v Žusterni, ki je že kmalu postal moj drugi oče,« veselo razlaga Peter, ki si je v poletnih mesecih po letih trdega dela vzel »malo«

prosto. To pomeni, da vsak dan odplava »samo« dva kilometra, da ostane v stiku z gibanjem in vodo. Trenirat hodi v Trst, kjer pravi, da so krasne razmere za delo. Iz Žusterne do sosednjega Trsta pa tudi ni daleč. Jeseni, ko bo znova šlo zares, pa bodo njegovi treningi veliko bolj naporni. Običajno to pomeni treninge vsaj dvakrat dnevno, tako v vodi kot v fitnessu. Mladenič je po nedavnem uspehu na Japonskem več kot motiviran za delo in napredek. V tistih redkih prostih urah pa z ženo rada uživata v obalnih lepotah. Kot Američanki se ji zdijo obalna mesteca prekrasna, pa tudi druženje z drugimi plavalnimi kolegi, denimo Matjažem Markičem, ki je bil odličen Petrov predhodnik in ima danes v Kopru svojo plavalno šolo.

BODIMO POZORNI, NA KATERE ŠPORTNE AKTIVNOSTI VPISUJEMO OTROKE

Z začetkom šolskega leta se običajno vpisujemo na različne vadbe, ki bodo pozimi potekale v pretežno zaprtih prostorih. Pogosto smo lahko glede izbire vadbe zmedeni, saj je izbira danes res pestra. V kolikor imamo službene obveznosti vedno v istem delu dneva, si lahko ustvarimo rutino tako, da vadimo vedno ob istih urah dneva, recimo vedno dopoldan, če delamo popoldan, ali vedno popoldan/zvečer, če delamo zjutraj. Težje je, ko imamo službene obveznosti v različnih izmenah, dopoldan, popoldan in pa tudi ponoči. V tem primeru je težko najti organizirane skupinske vadbe na voljo tako dopoldan kot popoldan. V tem primeru je morda bolje vaditi sami ali izbrati osebno vodene vadbe oziroma osebno trenerstvo. V tem primeru se bo trener prilagodil vašemu urniku. Poleg urnika izberimo tudi vadbo, ki nam bo všeč in jo bomo izvajali z veseljem. Ta kriterij naj bi bil pravzaprav prvi.

KAJ DOŽIVLJAMO PO POČITNICAH

Prehod v novo šolsko in delovno obdobje
Avgust se počasi poslavlja, z njim pa prihaja čas za pripravo na novo šolsko leto in intenzivnejše delovno obdobje za odrasle, ki se po daljšem dopustu ponovno vključujejo v delovno okolje. V tem prelomnem obdobju se gibljemo na čustvenem vrtiljaku med pričakovanji, nostalgijo in vznemirjenjem. Konec poletja prinaša s seboj občutek, da je čas prehitro minil, a hkrati tudi razburljivo možnost za novo poglavje. V življenju vsakega posameznika so prehodi lahko polni izzivov. Poletje ponuja svobodo, počitek in sprostitev, medtem ko nova sezona prinaša strukturo, odgovornosti in spremembe v rutini. Ob prehodu iz enega v drugega se lahko pojavijo občutki nelagodja, negotovosti in celo tesnobe. **Čustvena priprava na spremembe**
Za učinkovito spoprijemanje s temi čustvenimi nihanji je pomembno, da se zavedamo, da so čustveni odzivi nekaj naravnega ter da čustva prihajajo in odhajajo. Vznemirjenje ob novih priložnostih je prav tako resnično kot občutek melanholije ob koncu poletja.

Izberimo vadbo, ki ustreza našemu značaju in telesnim preddispozicijam. V kolikor smo bolj umirjene narave, nam bo morda ustrezala tudi bolj umirjena vadba, kot so joga, pilates, tai chi in podobno. Ne smemo zanemariti tudi življenjskega sloga, zaposlenost, narave naše službe, stresa, saj potrebujemo v primeru hitrega življenjskega ritma in stresne službe nek "ventil" za izločanje negativne energije, kakor na primer intenzivna aerobna vadba (tek, kolesarjenje, borilne veščine, crossfit ...), vendar tudi vadbo za umirjanje in raztezanje, saj so ljudje, ki imajo zelo stresne poklice pogosto v zakrčenih telesnih držah, kar povzroča togost mišic in sklepov, ki lahko posledično pripelje do raznih bolečin in drugih telesnih težav. V tem primeru priporočam ob aerobni vadbi tudi jogo in dihalne vaje ter meditacijo. V kolikor v službi veliko sedimo, je moramo okrepiti mišice trupa, saj so težave v hrbtu in vratu po več letih take službe skoraj neizbežne. Krepitev teh mišic bomo najbolj dosegli v fitnesu ali na skupinskih vadbah kot na primer pilates, kjer je cilj vadbe pretežno jačanje mišic trupa. Bodimo pozorni, na katere športne aktivnosti vpisujemo naše

SABRINA SIMONOVICH

Prof. športne vzgoje, trener fitnesa, učitelj joge, učitelj in trener alpskega smučanja, prehranski svetovalec • www.sabrinafit.eu

otroke. Vsako gibanje je bolje kot nič, nekatere športne panoge pa poskrbijo za bolj celovit razvoj telesnih mišic, nekatere pa določene mišične skupine malo zanemarijo in včasih celo razvijejo več telesnih asimetrij zaradi uporabe le enega dela telesa/ene roke ... Poskrbimo, da bo vadba v otroku razvila šibke značajske lastnosti. Moštvene igre so koristne za bolj zaprte in sramežljive otroke, individualne vadbe pa za otroke, ki radi v družbi nastopajo in vodijo druge. Seveda poslušajmo, kaj želi otrok in v čem uživa.

DR. KATJA KOZLOVIČ

Zakonska in družinska terapevtka, izvajalka igralne terapije ter kadrovska svetovalka
www.lanimaj.si • www.kei.si

in bolj samozavestno sprejeli spremembe, ki jih prinaša to prehodno obdobje. **Čas za nov začetek in napredek**
Prehod iz avgusta v novo šolsko in delovno obdobje je čas za nov začetek in osebno rast. S tem, ko bomo prepoznali svoje čustvene odzive, se naučili obvladovati tesnobo ter gradili trdno podporo v svojem okolju, bomo bolje pripravljeni na izzive in priložnosti, ki jih prinaša novo obdobje. Skupaj lahko ustvarimo trdno in zdravo čustveno ozadje, ki bo podpiralo nas in naše otroke v njihovem šolskem napredku ter osebнем razvoju, kar pa je drugi možni in bolj vzpodbuden odziv v tem prehodnem obdobju.

Intraokularne leče, ki omogočajo neodvisnost od očal

OPERACIJE V OKULISTIČNEM CENTRU V PORTOROŽU Z NAJMODERNEJŠIMI INTRAOKULARNIMI LEČAMI OMOGOČAJO NEODVISNOST OD OČAL TUDI OB OPERACIJI SIVE MRENE.

Oftalmologa prof. dr. Marko Hawlina in dr. Petra Schollmayer sta nam predstavila novosti na področju operativne odprave dioptrije na daljavo in bližino, ki jih opravljata v svojem okulističnem centru v Portorožu.

Zdaj so na voljo tudi izpopolnjene intraokularne leče, ki jih vgradite v oko in s katerimi lahko vrnete vid tako na daleč kot na blizu in istočasno odpravite še astigmatizem.

Danes so multifokalne leče v svetu in pri nas postale splošno sprejet način korekcije vida po operaciji katarakte ali dioptrije pri starejših nad 45 let. Z najmodernejšo opremo določimo optimalno lečo in jo vstavimo skozi zelo majhne (2 mm) vstopne rane tako, da se dan po operaciji ne vidi, da je bilo oko operirano. Z delom lahko pričnejo že nekaj dni po posegu, zato so danes rezultati operacij tako dobri, da je možno operirati tudi nekoga, ki ima sicer z očali dober vid, pa želi biti od njih neodvisen. Te leče so izdelane povsem individualno za vsakega pacienta posebej, se ne spremenijo in ostanejo v očesu doživljenjsko. Operacije z multifokalnimi in toričnimi lečami so v celoti samoplačniške.

Še vedno je razširjeno mnenje, da so multifokalne leče povezane s težavami. Kakšno je vaše mnenje?

Med ljudmi je žal še vedno precej razširjeno mnenje, da so z multifokalnimi lečami povezane težave z bleščanjem in

ZA NATANČNO DOLOČITEV NAJMODERNEJŠIH INTRAOKULARNIH LEČ JE POTREBNA SERIJA ZELO DRAGIH NAPRAV, OPERACIJA PA MORA OPTIMIZIRATI VSE IZMERJENE PARAMETRE. DR. PETRA SCHOLLMAYER V NAŠEM CENTRU V PORTOROŽU.

motnjami vida, kar so bile predvsem posledica nestrokovno opravljenih izračunov in ostanka dioptrije, površnega "konfekcijskega" pristopa do pacientov in neakovostnih leč, cenejših posegov, opravljenih v tujini. To je spremljalo operacije pred leti, zato je to mnenje še vedno prisotno. Z razvojem tehnologije in novih modelov leč to ne drži, če je vse opravljeno strokovno.

Kakšen vid nam omogoča operacija sive mrene na napotnico?

Po operacijah na napotnico z vstavitvijo monofokalnih leč je vid dober bodisi na daljavo ali bližino, ne pa oboje. Prav tako te leče ne odpravijo astigmatizma (laično cilindra), zato so po operaciji potrebna očala tako na daleč kot na blizu.

So vsi pacienti primerni za implantacijo multifokalnih ali toričnih leč in ali je pri tem pomembna starost?

Ne, za te posege niso primerni vsi. Pogoj je,

da morajo biti, razen sive mrene, oči zdrave. Starost pa pri tem ni omejitev, naša najstarejša pacientka z multifokalnimi lečami je bila stara 92 let, najmlajša, s prirojeno sivo mreno, pa 16. Ker je cilj pri teh posegih optimalen rezultat operacije brez dodatne korekcije z očali, je potrebno pred posegom res natančno pregledati vse dejavnike, ki jih potrebujemo za odločitev o optimalni intraokularni leči, ki najbolj ustreza potrebam posameznega pacienta.

Je poseg enak kot pri operaciji na napotnico?

Čeprav se zdi, da gre za enak poseg, kot je standardna operacija sive mrene z drugačno lečo, pa to še zdaleč ni tako. Gre za bistveno bolj kompleksen pristop in za optimalen rezultat je potrebno imeti veliko izkušenj, naj sodobnejšo opremo ter si vzeti dovolj časa za bolnika, tako pred in tudi po operaciji. Z multifokalnimi lečami imamo že več kot petnajst let izkušenj, odkar so prišle na tržišče. Na voljo pa so tudi leče, ki imajo optiko s takoiimenovanim podaljšanim goriščem, rezultati so odlični in primerni zlasti za tiste, ki so npr. poklicni vozniki, kapitani ali piloti. Vsakemu pacientu se je potrebno prilagoditi in izbrati zanj najprimernejšo lečo.

Kateri pacienti za operacijo z multifokalnimi lečami niso primerni?

Pri starejših je zelo pogosta bolezen, ki se ji reče starostna degeneracija makule ali rumene pege. Podobno je pri bolnikih, ki imajo napredovani glavkom. Pri teh bolnikih z operacijo ni mogoče v celoti vrniti centralnega vida. Prav tako te leče niso primerne za bolnike z boleznimi očesne površine ali zelo suhim očesom, če teh stanj pred operacijo ne pozdravimo. Za bolnike s starostno degenracijo makule so na voljo posebne intraokularne leče, ki povečajo sliko in omogočajo ohranitev ostanka vida na bližino.

Kaj menite o množičnem potovanju slovenskih pacientov na Hrvaško?

Danes ni niti enega strokovnega razloga, da bi naši bolniki hodili na operacije oči na Hrvaško, pa tudi cena je, všteto vse stroške in možne komplikacije, nižja v Sloveniji. Treba je biti zlasti previden pri agencijah, ki ponujajo velike popuste in "neodvisno" primerjavo cen in kakovost centrov, ker s tem prikrito podpirajo tiste, s katerimi sodelujejo.

Najnovejše leče za odpravo dioptrije v zrelih letih so na voljo tudi v Portorožu. Danes so multifokalne leče v svetu in pri nas postale splošno sprejet način korekcije vida po operaciji katarakte ali dioptrije pri starejših nad 45 let.
Informacije na www.hawlina.eu ali 031 394 224.

Zakaj je pomembna osončenost parcele?

OSONČENOST NI POMEMBNA SAMO PRI IZBIRI LOKACIJE ZA PARCELO, AMPAK TUDI PRI NAKUPU STANOVANJA, SAJ SI V VSAKEM PRIMERU ŽELIMO PRIHRANITI STROŠKE IN IZRABITI KORISTITI SONČEVE ENERGIJE. KAJ JE OSONČENOST?

Osončenost je izpostavljenost soncu, pomembna predvsem zaradi stroškov. Zadnje čase je še posebej zanimiva namestitev fotovoltaičnih celic na strehe hiš ali skupnih stanovanjskih zgradb, pri čemer je seveda pomembno, da je streha čim dlje izpostavljena soncu. Pri izbiri parcele moramo upoštevati podnebne dejavnike kot vpadni kot žarkov, morfologijo površja in podnebje. Osončenost v Sloveniji je v povprečju zelo dobra, so pa seveda velike razlike zaradi reliefne razgibanosti. V vsakem primeru je najprimernejša usmeritev proti jugu z naklonom 30°. Višje sončno obsevanje imamo seveda na Primorskem in pa na področjih z višjo nadmorsko višino. Meritve so pokazale, da najmanj energije prejme alpsko visokogorje, največ sončeve

energije v Sloveniji pa je na slovenski obali. Sonce je pomemben vir energije, saj lahko z njim precej prihranimo. Drži, da se stroški ogrevanja po posameznih regijah močno razlikujejo, še vedno pa so najnižji na obali, kjer gospodinjstva za ogrevanje v povprečju odštejejo dobrih tisoč evrov na leto. Poleti je drugače, saj imamo stroške hlajenja med sto in stopetdeset evrov. Nenazadnje je osončenost pomembna tudi za vrt. Nekatere vrtnine imajo rade polno sončno lego, zato se jih priporoča za pridelavo. To so predvsem paradižniki, paprike, kumare, bučke in jajčevci. V naši nepremičninski agenciji svetujemo, da si v primeru nakupa zemljišča res dobro pogledate vse dejavnike. Poleg lokacije, dostopa, oblike in naklona parcele je pomembna tudi osončenost, ki jo omejujejo bližnji hribi, gozdovi in sosednje ali nekoliko oddaljene stavbe, pa tudi lokalne mete-

BRANKO LONČAR

Obala
nepremičnine

Obala nepremičnine d.o.o.
Obala 16, 6320 Portorož
Tel : 05 674 10 30
Mob: 041 35 22 00
E: info@obala-nepremicnine.si
W: www.obala-nepremicnine.si

ISBE d.o.o.

Liminjanska cesta 96
6320 Portorož
T: +386 5 677 86 22
F: +386 5 677 06 22
E: isbedoo@gmail.com

PROIZVODNJA IN PRODAJA
PLINSKI ŽARI
ELEKTRIČNI ŽARI
APARATI ZA PALAČINKE
KUHALNIKI

FURLAN
— SINCE 1929 —

BREZPLAČNA DOSTAVA
030 667 000
WWW.FURLAN.SI
FURLAN METAL D.O.O.
SEČA 115, 6320 PORTOROŽ

DEKAN ŽELI POVEČATI DRUŽBENO VLOGO FAKULTETE PRI REŠEVANJU STROKOVNIH IN STRATEŠKIH VPRAŠANJ NA PODROČJU POMORSTVA IN PROMETA

PETRA MEŽNARC

IZR. PROF. DR. PETER VIDMAR JE DEKAN FAKULTETE ZA POMORSTVO IN PROMET (UNIVERZA V LJUBLJANI) ŽE SKORAJ DVA POLNA MANDATA. V TEM ČASU SE JE NA FAKULTETI MARIKAJ PREMAKNILO NA BOLJŠE, DOPOLNILI SO SE ŠTUDIJSKI PROGRAMI, PRENOVILI SO PREDAVALNICE IN LABORATORIJE, NAJVEČJI USPEH PA JE IZGRADNJA POMOLA IN NAMESTITEV OPREME ZA USPOSABLJANJE POMORŠČAKOV.

Ker se kmalu pričinja že njegov tretji mandat na fakulteti, smo se z njim pogovarjali tudi o načrtih za prihodnost. **Na čelu fakultete ste že skoraj dva mandata. Kaj se je v tem času spremenilo?** Menim, da je potrebno fakulteto voditi po načelu kontinuitete z relativno majhnimi pretresi. Fakulteto sestavljamo predvsem ljudje, zato je vodenje upravljanje s potenciali zaposlenih. Moja želja od nastopa mandata je bila, da vsakemu profesorju in asistentu dam možnost osebnega razvoja ter da vsak doprinese k skupnemu razvoju fakultete. Menim, da je to vzpodbudilo sodelovanje med profesorji in oblikovanje raziskovalnih teamov, kar se pozna pri uspešnem raziskovalnem delu, povečanju objav v znanstvenih publikacijah ter pridobivanju nacionalnih in evropskih projektov. Rezultate raziskovalnega dela uspešno prenašamo v prakso ter izpostavljamo ugled Fakul-

tete za pomorstvo in promet kot ključno izobraževalno in raziskovalno institucijo, ki promovira in podpira razvojno najbolj pomembno gospodarsko panogo na obali, pomorstvo, promet in logistiko. **Na katero investicijo ali projekt ste še posebej ponosni?** Investicije v osnovna sredstva na Fakulteti potekajo kontinuirano, tako da smo v zadnjih letih uspeli prenoviti še zadnje predavalnice in laboratorije. Čeprav delujemo v stavbi, ki je bila zgrajena v 60-ih, lahko delamo v novih in sodobnih prostorih z najnovejšo pedagoško in raziskovalno opremo. Najbolj pomembna investicije je zagotovo izgradnja pomola in namestitev opreme za usposabljanje pomorščakov, ki je zahtevala izjemen napor pri uresničitvi. Pomen pridobitve te opreme je izjemen tudi za srednjo šolo GPEŠ in za celotno slovensko pomorstvo, saj je to prva pomembna investicija, s katero tudi izven meja izkazujemo potrebo po razvoju pomorstva in pomorskega kadra. **Ali ste v zadnjih letih dopolnjevali študijski program oziroma se je kaj spremenilo?** Študijski programi se redno razvijajo in dopolnjujejo. Manjše spremembe so vsakoletne, prenove pa izvajamo na pet let. Program strojništva in navtike, ki se izvaja na Oddelku za pomorstvo, ter programa Prometne tehnologije in transportne logistike, ki se izvajata na Oddelku tehnologije prometa, posodabljammo skladno z razvojem pomorske in prometne panoge ter potrebami v gospodarstvu ter javni upravi. Z zadnjo spremembo smo v tri študijske programe vpeljali vojaški modul, ki omogoča pridobitev kompetenc za delo v Slovenski vojski. Prav tako pridobijo študentje na programih pomorstva že v sklopu študija vsa potrebna pooblastila za zaposlitev na ladji.

Kako je z vpisom na fakulteto? Ali se zanimanje povečuje? Na programih tehnologije prometa in logistike večinoma zapolnimo razpisana mesta in opažamo, da se interes za študij povečuje. V letošnjem letu smo zato na visokošolskem programu povečali število vpisnih mest. Na programih pomorstva je število študentov zadovoljivo. Na programu Navtike je študentov več, na programu Pomorskega strojništva pa nekoliko manj. Opažamo pa, da so študentje iz leta v leto boljši in je z njimi izredno lepo delati. Z investicijami v strojni laboratorij, strojno delavnico in pomorske simulatorje bomo izboljšali kakovost pedagoškega dela in s tem privabili več mladih za študij na fakulteti. **Oktober nastopite tretji mandat kot dekan fakultete. Kate-ri so vaši načrti?** Poskrbeti moram, da se razvoj fakultete nadaljuje in da postanemo še bolj prepoznavni v svojem okolju. Želja je, da bi fakulteta pridobila stavbo za vzpostavitev doma za študente in gostujoče profesorje ter raziskovalce. S tem bi pomembno doprinesli tudi k razvoju Občine Piran. Želim si tudi povečati družbeno vlogo fakultete pri reševanju strokovnih in strateških vprašanj na področju pomorstva in prometa, ki so po tridesetih letih samostojne države na nekaterih področjih še vedno nerešena.

BEPI – turistična maskota Izole ima trideset let

Bepijev idejni oče je Koni Steinbacher - legendarni avtor animiranih filmov, likovni pedagog več generacijam izolskih učencev, mentor znamenitega filmskega krožka Zarja, ki je kot za stavo pobiral filmske nagrade širom nekdanje skupne domovine. Koni nosi tudi naziv Ambasador Izole. Ob okroglem rojstnem dnevu je simpatičnemu in okrogloličnemu ribiču Bepiju posvetil animirani film, v katerem na note Rudija Bučarja in drugih melodij ob kitari zapoje kar avtor sam.

NATAŠA BENČIČ
RADIO KOPER

Konijev film ob Bepijevem tridesetem rojstnem dnevu najdemo na YouTubeu. Začne se pred Besenghijevo palačo, kjer Bepi zaspi in ga, smrčečega, z vodo polije golobica, simbol izolskega grba, nato Bepi začne svojo pot po mestu. Gre v park Borisa Benčiča, park Pietro Coppo, s čolnom na morje, kjer ujame morsko deklico in jo odnese na županov balkon občinske palače, da bi ji lahko s kitaro zapel podoknico, a mu tega župan ne dovoli. Nato se Bepi znajde na carinskem pomolu, kjer zasadi oljčno vejico, ki jo sicer v kljunu nosi golobica z izolskega grba, iz nje zraste drevo, Bepi pa skoči v okvir, ki že nekaj let služi turistom za zanimive fotografije kot spomin na dopust v Izoli.

V minulih tridesetih letih je bilo Bepijevo življenje različno dejavno, a kot maskota mesta se je obdržal in je zadnja leta vse bolj živa. Kako se je začelo, pripoveduje Koni Steinbacher, Bepijev idejni oče: »K meni je prišel Danilo Markočič, dolgo preden je postal župan, in me prosil, če narišem figuro ribiča, ki bi lahko postal plišasta igračka – maskota Izole. To sem naredil, po moji skici pa so v Materiji, takratnem oddelku za plišaste igrače nek-

danje tovarne Mehanotehnika, izdelali prototip, ki me ni ravno navdušil, a so ga popravili in Bepi je dobil sedanjo podobo. Ime so občani izbirali na javnem natečaju, ki sta ga objavila tednik Mandrač in takratni Radio Morje in večinsko je zmagal predlog za ime Bepi. Prvih sto Bepijev je bilo takoj razprodanih, nato pa je najprej propadel odderek v Materiji, nakar še celotna Mehanotehnika. Bepi kot velika maskota se je prvič pojavil na Eurofestu, potem smo ga, ko je za nekaj časa prišel v nemilost takratne občinske oblasti, videvali le na majicah tekmovalcev na Ribiškem prazniku. Čeprav sem vse pripravil za tisk majic, ki bi jih lahko ljudje kupovali kot spominek, se to ni zgodilo. Kot lik na plakatu in v festivalski špici sem ga uporabil na festivalu animiranih filmov Izola anima. Postal pa je tudi steklena festivalska nagrada – Bepi na osličku, ki jo je imenitno izdelal pokojni umetniški steklar Matjaž Bornšek.«

Koni Steinbacher svoja upokojska leta živi ustvarjalno, dela animirane filme, Bepiju pa želi dolgo in lepo življenje uspešnega turističnega lika in spominka.

O tem, kako živi Bepi v zadnjih letih, pri-

poveduje Dean Kocjančič, direktor Turističnega združenja Izola: »Bepiju seveda iskrene čestitke za prvih trideset let, ki jih sicer ne kaže, še vedno je navihani najstnik in prijatelj otrok. Zadnja leta ga zelo dejavno vključujemo v komunikacijo, tesno je povezan z značajem Izole – mesta ribičev, mesta rib. Najraje pa ima otroke, domačine in se kot velika maskota pojavlja na večjih športnih prireditvah, Ledenem otoku, vsako leto spremlja prvošolčke v šolo.« Kako živi Bepi svoje virtualno življenje v sodobnih komunikacijskih orodjih in kot turistični spominek, nam pove Tjaša Likar, stiki z javnostmi Turističnega združenja Izola: »Mali plišasti Bepi je na naših prodajnih policah in na spletni strani. Starši ga radi kupijo otrokom kot spomin na počitnice v Izoli. Otroci pa veliko Bepijevo maskoto najraje pocukajo za rokav kar na ulici, na prireditvah, letos pa se je Bepi moderniziral in na Tik Toku mlademu občinstvu kaže skrite in zanimive kotičke Izole.«

Bepiju želimo vse dobro za njegovih prvih trideset let in uspešno turistično življenje še naprej.

Zvezdan Božič, poveljnik Civilne zaščite za obalno regijo

VRHUNSKO USPOSOBLJENI ZA POMOČ V NAJHUJŠIH KATASTROFAH

NEDAVNE POPLAVE SO SE NA SREČO IZOGNILE PRIMORSKI, VENDAR PA JE SLOVENSKI SISTEM CIVILNE ZAŠČITE ZASNOVAN IN USPOSOBLJEN TAKO, DA OB KATASTROFAH PRISKOČIJO NA POMOČ PRIPADNIKI CIVILNE ZAŠČITE Z VSEH DELOV DRŽAVE. POVELJNIK CIVILNE ZAŠČITE ZA OBALNO REGIJO, KOPRČAN ZVEZDAN BOŽIČ, JE V VEČ KOT DVEH DESETLETJIH SVOJE KARIERE, ZA KATERO JE PREJEL TUDI NAJVIŠJE DRŽAVNO PRAZNOVANJE, POMAGAL PRI NARAVNIH IN DRUGIH NESREČAH V ŽELEZNIKI, LOGU POD MANGRTOM, OB ŽLEDU, LANSKIH POŽARIH NA KRASU, HUDI SUŠI NA OBALI IN ŠTEVILNIH DRUGIH. OB PRVEM Klicu NA POMOČ PA JE TOKRAT HITEL V ČRNO NA KOROŠKEM, KJER JE PREŽIVEL OSEM DNI. POVEDAL JE, DA IMAJO NA OBALI IZDELANE NAČRTE ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJA V PRIMERU NESREČE NA MORJU, SKLADIŠČU NAFTNIH DERIVATOV NA SERMINU IN DRUGIH.

Medtem ko smo »običajni« ljudje po televiziji gledali prizore groze in vesoljnega potopa, so Zvezdan, njegov poveljnik Srečko Šestan in ostali pripadniki CZ, gasilci in drugi ohranili mirno kri in hitro, učinkovito in srčno hiteli pomagati ljudem. »Čeprav so katastrofe hude, prej veliko vadimo, da smo, ko nas pokličejo, utečene ekipe za pomoč,« mirno razlaga Zvezdan, ki je svojo poklicno pot po končani srednji tehnični šoli začel še v nekdanji skupni državi kot miličnik. Pridružil se je, da bi pomagal ljudem, vmes pa se je ves čas dodatno izobraževal. Ko je razpadla nekdanja skupna država, se je pridružil policiji. »Bil sem inšpektor za tujce, vendar mi ni bilo všeč, ko sem doživljal, da se lahko izmaže iz različnih situacij, kdor ima denar za odvetnika, zato sem se, star nekaj čez trideset let, prijavil na razpisano delovno mesto na Upravi za zaščito in reševanje v Kopru,« pripoveduje 62-letni Zvezdan in dodaja, da dobro zasnovani temelji civilne zaščite segajo še v nekdanjo skupno državo in se spreminjajo predvsem na tistem delu, ki zadevajo okoljske spremembe.

DOBRO ORGANIZIRAN IN UTEČEN STROJ

»Delo v glavnem poteka na lokalnem nivoju, preko gasilcev in štabov CZ, ki opravljajo osnovne funkcije, seveda pa so vsi primerno

usposobljeni, kar poteka v Izo-braževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu, kjer sem tudi predavatelj. Ko pride do katastrofe, se aktivira državni načrt in potem iz katerega koli dela Slovenije pridemo na pomoč. Občinski štabi sporočijo, koliko ljudi je potrebnih in vse steče,« razlaga Zvezdan, ki je med prvimi hitel na pomoč na Koroško. Ni šel v Črno ali kam drugam na teren, temveč je pomagal svojemu regijske-mu kolegu poveljniku pri organizaciji dela. Tokrat je bila situacija še posebej zahtevna, saj ne pomnijo tako obsežnih prizadetih območij, utrpelo je več kot pol Slovenije. »Najprej seveda obširno proučimo situacijo, kje in kako je potrebno pomagati, potem pa se lotimo koordinacije. Tokrat je bilo še posebej zahtevno, saj so bili prizadeti tudi številni gasilci, ki običajno pridejo na pomoč, pa so pomoč potrebovali sami, zato smo potrebovali nekaj časa, da smo tudi ugotovili, kdo bo lahko sodeloval, kdo je psihično sposoben, komu pa je treba pomagati,« razlaga Zvezdan in dodaja, da je glede na tako velik obseg nesreče potrebne veliko pomoči. Štirje te-

lefoni so nenehno zvonili, ljudje so klicali na pomoč. Glede na to, da je bilo toliko vasi, mest in naselij odrezanih, so ljudje potrebovali res veliko. Organizirali so helikopterski prevoz hrane, medicinsko pomoč, potem pa je bilo treba skoordnirati še obiske »pomembnežev« celo z najvišjega evropskega vrha. »To so dodatne obremenitve. Tisti, ki ni poskusil, ne ve, kaj je to,« pravi Zvezdan, ki je med najbolj izkušenimi poveljniki v CZ in z najdaljšim stažem. Za svoje delo je lani prejel nagrado za življenjsko delo. Skromen možakar, ki se noče izpostavljati, temveč je vedno predan srčnosti, usposobljenosti in trdemu delu, pa prizna, da je vesel nagrade. Podelili so mu jo, ker je v več kot četrto stoletje pomagal pri vzpostavitvi konceptov odziva na nesreče, za katere so izdelani državni načrti zaščite in reševanja in jih uspešno razdelal na regijski ravni. »Na obali ni toliko možnosti za velike poplave, ujme in vetrolome, vendar pa obstajajo druge nevarnosti. Obremenjeni smo, če bi prišlo do velike nesreče na morju ali v pristanišču, tedaj bi nastala velika gospodarska in ekološka škoda, ki ne bi vplivala samo na prebivalce, temveč tudi na gospodarstvo in turizem. V malo manjši meri se kaj takega lahko pripeti pri rezervoarjih v Serminu ... Ko katastrofa mine, hitro utone v pozabo. Veliko ljudi je pozabilo, kako smo bili lani zaposleni z največjim požarom v Sloveniji na Krasu, pa dostavo pitne vode s cisternami ... To je živ organizem. Vsako leto pridejo kakšni nepredvideni dogodki,« razlaga Zvezdan, ki

so mu mnogi hvaležni, da je toliko strokovnega znanja in pozornosti namenil skladišču naftnih derivatov na Serminu, Luko Koper in ob izgradnji predora Dekani in Markovec. Z Upravo za pomorstvo in Agencijo za okolje je sistematično vodil in usmerjal področje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na morju in v obalnem pasu, aktivno je sodeloval v Operativni pomorski koordinaciji državnih organov ter v komisiji za nabavo ekološkega plovila Službe za varstvo obalne-ga morja.

KAKO VARNI SMO NA OBALI

»Obala je po oceni ogroženosti na drugem oziroma tretjem mestu v Republiki Sloveniji. Obremenjeni smo tudi z industrijskimi nesrečami, kajti če pride do razlita tankerja pred Luko Koper, je škoda primerljiva s to, ki je bila v poplavih. Po drugi strani pa se lahko zgodijo tudi druge naravne nesreče. Za to imamo izdelan sistem varstva pred naravnimi nesrečami, ki je povsod enak. Civilna zaščita v Piranu ali Lendavi deluje po enakem zakonu in z enako usposobljenimi ljudmi, zato tudi ni problem pomagati v drugi občini ali regiji. Seveda pa je odvisno tudi od poveljnikov, vodstva, pa tudi lokalne skupnosti. Včasih se smejimo ob mislih na vaje CZ, vendar so potrebne, kajti takrat se usposabljaajo za kritične primere. Vsi člani štabov, tako občinski kot regijski, morajo skozi izobraževanje. Podajanje znanja je zelo kakovostno, poteka priprava na situacije, kaj čaka

ljudi. Obenem pa se na teh izobraževanjih tudi spoznamo in spletemo prijateljske vezi, pa smo potem, ko pride do kakšnega dogodka ali nesreče, še bolj usklajeni.»

AKTIVNO NAPREJ

Čeprav se mu po desetletjih dela in pomoči ljudem počasi bliža upokožitev, si lahko samo še želimo, da bi bil čim dlje (poklicno) aktiven. Da bo še naprej skrbel za razvoj Službe CZ za podporo in opravljanje posebnih nalog zaščite, reševanja in pomoči pri ekoloških in drugih nesrečah na morju, pri pripravi ocen tveganja

ANDREJA COMINO

za nesreče na morju in zmožnosti obvladovanja tveganja za nesrečo na morju, pri Pomorskem prostorskem načrtu Slovenije, Načrtu upravljanja z morskimi okoljem in pri razvoju celostne pomorske politike. Kot regijski poveljnik CZ je uspešno vodil intervencije ter organiziral različne aktivnosti in vaje, hkrati pa bil aktiven na mednarodnem področju, tako s Hrvaško in Italijo kot regionalno in v institucijah Evropske unije. Te dni pa nima časa počivati, saj se mora še vrniti na Koroško, kjer jih čaka še veliko dela, predvsem pa tudi analiza, da bodo tudi v bodoče tako učinkoviti.

Naj vas ogreje
pooblaščen monter

PROTERM.I.C
INŠTALACIJE & SERVIS

Čurin Igor s.p.
041/637-727
www.protermic.si

CLIVET
Home

Sphera EVO 2.0

SUBVENCIJE
ERO SKLADA

ErP 55°C A++ L A+

Ustvarite si
svoje podnebje
s toplotnimi
črpalkami **Clivet**.

- ✓ Split toplotne črpalke z integriranim bojlerjem sanitarne vode
- ✓ Split toplotne črpalke s stensko enoto
- ✓ Monoblock toplotne črpalke

Zastopstvo za Slovenijo:
TERMOTEHNIKA
TERMOTEHNIKA d.o.o.
Pod Trško goro 83; 8000 Novo Mesto

Predstavljajte si, da bi televizijo še vedno upravljali brez daljince

Ne mine dan, da ne bi govorili o digitalizaciji. Digitalne storitve so tako rekoč postale neizbežni del našega vsakdana, zato nas je zanimalo, kam vodi proces digitalizacije, kaj vse bomo v prihodnje še digitalizirali in s kakšnimi rezultati.

Odgovore na vsa ta vprašanja smo poiskali pri Mitju Vatovcu, strokovnjaku za informacijsko komunikacijske tehnologije in partnerjem ter direktorjem v družbi Emigma d.o.o., ki se z izzivi organizacij v dobi digitalizacije srečuje vsak dan.

Ali je res, da brez digitalizacije ne gre?

Zagotovo je digitalizacija delovnih in poslovnih procesov danes nekaj, o čemer morajo vsi razmišljati.

Zakaj?

Digitalizacija omogoča boljši izkoristek razpoložljivih sredstev in izboljšanje procesov na vseh ravneh. Predstavljajte si na primer, da bi televizijo še vedno upravljali brez daljince. Si ne morete, kajne? No, tako bo čez nekaj let z večino procesov, ki se danes delajo »na papirju«. Na račun digitalizacije se bodo procesi hitreje odvijali, možnost napak pa bo minimalna ali nična, torej, kdor bo za digitalizacijo poskrbel pred konkurenti, bo v prednosti.

Bo torej digitalizacija izpodrinila človeka?

Nikakor. Ravno nasprotno. Človek je jedro digitalizacije, saj se izvaja za njegove potrebe. V zadnjem času je veliko napisanega glede umetne inteligence, kako bo prevzela človeštvo in poneumila generacije, ampak tu gre dejansko za napredek in ne za kakršnokoli uničenje. Orodja za umetno inteligenco bodo človeškim izumom lahko le dodala nove razsežnosti, nadgradila bodo napredek. Človek tako ne bo nikoli izvzet iz procesov, saj je glavni in ključni uporabnik digitalizacije.

V vašem podjetju se dnevno srečujete s potrebami po digitalizaciji. Kaj najprej predlagate vašim kupcem?

Emigma je v dvaindvajsetih letih iz digitalne agencije zrasla v integratorja poslovnih procesov v digitalne platforme. Znanja, ki smo jih v več kot dveh desetletjih gradili in pridobili, nam danes omogočajo razumevanje poslovnih modelov velike večine industrij. Spoznali smo tudi, da ni izdelka s police, ki bi v razumnem času

in z razumnimi sredstvi lahko zadostil želje ali potrebe raznovrstnih uporabnikov. Prvi korak je vedno razumevanje stopnje digitalne pismenosti, tako kupcev kot vseh tistih, ki jim bo platforma, kjer se bo digitaliziran proces izvajal, služila.

Kako naj se organizacije digitalizacije procesov lotijo, kje začeti?

Začeti je treba ravno pri razumevanju, ali in koliko so njihovi uporabniki že digitalizirani. Če želi podjetje, kjer je stopnja digitalne pismenosti nizka, kjer uporabniki pametne telefone uporabljajo zgolj za klice, kjer se uporablja zastarele informacijske sisteme, kjer se tiska veliko dokumentov, celo kopira ali izpolnjuje na paragosnih blokih, uvesti mnoge segmente digitalnih rešitev, bodo tej neuporabni. Usojeno bi bilo na propad. Zavedati se je treba, da so zaposleni osnovno sredstvo vsake organizacije, zato jim je treba ponuditi rešitev, ki bo razumljiva, ki bo olajšala delo brez večmesečnih izobraževanj in delavnic. Zaposleni morajo začutiti, da bo orodje, ki ga bodo dobili, zanje koristno in bodo z njim svoje delo opravljali lažje, hitreje in z manj stresa.

Torej moramo najprej spoznati svoje omejitve?

Tako je. To je običajno tudi najtežje, saj je človeška narava takšna, da svojih omejitev ne želimo kazati ali jih sploh ne poznamo. Dobra analiza stanja digitalne pismenosti je ključna za uspeh.

Kako torej naprej?

Potrebno je pripraviti akcijski načrt, strategijo, ki določa naloge, aktivnosti, orodja, rešitve. Pomembno je določiti tudi kompetence, ki jih bodo zaposleni morali osvojiti. Gre pa tukaj za zelo občutljiv prehod, zato mora biti proces digitalizacije izvajan postopoma. Najbolje je začeti pri procesih, ki se redkeje izvajajo, tako imajo uporabniki možnost postopnega spoznavanja digitalnih rešitev, da se ne že s prvim izdelkom vsakdanji delovni proces obrne na glavo.

Katere procese je po vašem sploh smiselno digitalizirati?

Večino oziroma lahko bi rekel skoraj vse (smeh). To vprašanje nima enoznačnega odgovora. Kot sem v uvodu povedal, se potrebe, zahteve, nenazadnje tudi smiselnost uvedbe digitalizacije procesov od organi-

zacije do organizacije spreminjajo. Emigma je v letu 2022 izvedla več kot 60 različnih digitalnih izdelkov, od spletnih mest, spletnih trgovin, intranet sistemov, zaledni sistemov, mobilnih aplikacij, ... Implementirali smo obstoječe sisteme v nove digitalne procese, ki se izvajajo preko mobilnih naprav ali spletnih vmesnikov. Izračunali smo, da smo z uvedbo rešitev v letu 2022 svojim kupcem prihranili za približno 200 tisoč evrov stroškov. Ni slabo, kajne?

Je torej že spletna stran digitalizacija?

Seveda je lahko. Za enega največjih poslovnih sistemov v državi smo s spletnim mestom omogočili digitalizacijo pomembnega kadrovskega procesa. Prihranili smo jim več ur dnevno pri prepisovanju, obdelavi in pregledu podatkov. Spletno mesto je torej odlično orodje za pričetek vsakdanjih poslovnih procesov na enostaven, digitaliziran način. Sicer je možnosti neskončno, če je znanja in razumevanja dovolj.

Torej nam ni potrebno skrbeti, da bo digitalizacija izpodrinila ljudi?

Tehnologija, digitalna orodja, digitalizacija, če želite, človeštvu ponuja neskončne možnosti rešitev za ljudi. Mi smo jedro. Tehnologija bo lahko zamenjala določene procese, opravila, ki jih danes delamo ročno. Nikoli pa ne bo mogla človeka izpodrinuti. Kot pri vsaki novi tehnologiji se bo tudi novosti, ki prihajajo, lahko zlorabljale, dokler se o njih ne bomo dovolj podučili. Prepričan sem, da bomo kot vedno doslej tehnološke novosti znali učinkovito implementirati v naš vsakdan, zato je vsakršna skrb ali strah pred digitalizacijo povsem odveč.

Andreja Čmaj Fakin

Caprisov Boat party letos rekorden v vseh pogledih!

Letošnje zabave se je na morju udeležilo trikrat več ljudi kot lani, na Radiu Capris pa so zadovoljni, da so vsi udeleženci upoštevali vse napotke, tako da nevšečnosti niso beležili.

DJ BUCHY IN DJ METTO STA BILA ZA NASTOP NA DOGODKU IZBRANA S POMOČJO POSEBNEGA NATEČAJA.

ALEX DE GROOVE (MASTER MIX) Z JUTRANJO EKIPO RADIA CAPRIS, ALJAŽEM UDOVIČEM, MANCO HRIBOVŠEK IN ŽIGO RUSTJO.

12. avgusta se je na morju odvil Caprisov Boat Party by Venka Vojo, tradicionalni dogodek Radia Capris, ki pa je bil letos rekorden v vseh pogledih. Radijci so na vrhuncu dogodka namreč našli kar 230 plovil, kar je približno trikrat več kot lani. Po ocenah organizatorjev se je zabave poleg 230 odgovornih kapitanov udeležilo še tisoč ljudi vseh generacij. Največji tovrstni dogodek daleč naokoli je imel letos prvič tudi radijski prenos. Zabavo so na osrednjem »party boatu« povezovali priljubljeni radijci Manca Hribovšek, Žiga Rustja, Aljaž Udovič in Žiga Pangos. Plesno glasbo so vrteli številni DJ-ji, med njimi ekipa Master Mix, Dj Metto in Dj Buchy, zabavo pa je sklenila skrita gostja - Dj Xenia, trenutno eno najbolj vročih imen na dj sceni. Radijska ekipa je med obiskovalce z »gift čolnom« razdelila ogromno nagrad, med katerimi so tudi SUP-i in velikanske napihljive blazine. »Ker je pri tem dogodku na prvem mestu varnost, lahko tudi tokrat zadovoljno ugotovimo, da je dogodek potekal brez kršitev in nevšečnosti, morje pa je ostalo povsem čisto! Za varnost so sicer skrbeli varnostna služba, reševalec iz vode in zdravstveno osebje, okolico glavne »party barke« pa sta ves čas nadzorovala dva čolna,« zadovoljno sporočajo z Radia Capris.

Foto: Jaka Ivančič

NASTOP VSE BOLJ PRILJUBLJENE DJ XENIE JE BIL VRHUNEC CAPRISOVEGA BOAT PARTY-JA.

NA VRHUNCU DOGODKA SO NAŠTELI KAR 230 PLOVIL,

NEUMORNA EKIPA RADIA CAPRIS JE V LETOŠNJEM POLETJU DEJAVNA TUDI NA PLAŽAH V VSEH ŠTIRIH ISTRSKIH OBČINAH.

Gurmanski užitki v objemu mediteranskega vrta

Dobrote restavracije Kogo v prečudovitem vzdušju mediteranskega vrta Purissima je dobrodošla novost za vse, ki iščete primeren prostor za druženje za praznovanje ali pogostitev bodisi zasebne bodisi poslovne narave. Po novem lahko najamete mediteranski vrt Purissima, kjer bodo za gurmanske užitke poskrbele spretno roke kuharskih mojstrov priznane restavracije Kogo.

Mediteranski vrt Purissima leži na griču pod škofijskim hribom pri Ankaranu. Nahaja se v zavetju pred burjo in je večji del leta izpostavljen soncu in morskemu zraku, zato je idealen za pridelavo vrhunskih pridelkov. Prostor odprtega tipa v osrčju vinogradov na lokaciji Purissima nudi možnost pogostitve do petdeset ljudi in je primeren za različne dogodke, tako poslovne kot zasebne.

Nastala je v sodelovanju med kmetijsko zadrugo Agraria, vinsko kletjo Vinakoper in tamkajšnjo restavracijo Kogo. Prednost novega prostora za zabavo in druženje so torej stik z naravo in lepotami Istre, odlična kulinarika restavracije Kogo in vrhunska vinska ponudba Vinakoper.

Več na www.kogo.si

Jesen v Restavraciji Marina Portorož

ŽIVLJENJE BREZ ZABAVE IN DRUŽENJA JE KAKOR LETO BREZ POLETJA! KER BI RADI ČIM DLJE PODOŽIVLJALI LAHKOTNE TRENUTKE, NAPOVEDUJEMO PESTRO IN NASMEJANO JESENSKO DOGAJANJE V NAŠI RESTAVRACIJI.

Napovednik za jesensko dogajanje

Restavracija
MARINA PORTOROŽ

Vemo, da je smeh pol zdravja. Kaj pa druga polovica? Odlična hrana, kozarec rujnega vina in dobra družba. Vse to dobite pri nas to jesen na Stand-up večerih.

Datumi nastopajočih so že znani, tako da pripravite trebušne mišice in smejalne gubice na prihod najbolj vročih imen slovenske stand-up komedije.
8. september - **Vid Valič**
29. september - **Gašper Bergant**
7. december - **Perica Jerkovič**
9. februar - **Boštjan Gorenc - Pižama**

Oktober bo v znamenju najbolj okusnega in najdaljšega tedna v letu - **Teden restavracij**, ki bo potekal od **13. 10. do 22. 10. 2023**. Edinstvena priložnost, da spoznate čare vrhunske istrske kulinarike ter uživate v gastronomskem popotovanju skozi mešanico okusov, ki nosijo podpis našega chefa **Jerneja Podpečana**.

Letošnje **Martinovanje** bomo obeležili z **živahnim tridnevnim** praznovanjem pod šotorom od **9. do 11. 11. 2023**. Doživite ga kot pravi hedonisti ob kulinarčnih dobrotah ter bogati ponudbi lokalnih vinarjev, ponudnikov gina in piva. Vsak dan pa bo poskrbljeno, da boste prepevali z znanimi slovenskimi glasbeniki in se poveselili še dolgo v noč.

V petek, **24. novembra** otvorimo novo sezono vinskih večerov »**Pripovedi o vinu**«. Tradicionalni dogodki za vse navdušence žlahtne kapljice, kjer gostimo znane slovenske vinarje, spoznamo njihova vina ter okusimo, kako se dopolnjujejo z gurmanskimi stvaritvami. Za veličasten začetek smo povabili eno najvplivnejših vinskih osebnosti - **Aleša Kristančiča** iz briške kleti **Movia Wines**.

Vabljeni na naša družbena omrežja ali nas obiščite na kulinarčnem doživetju v zavetju jadrnic v Restavraciji Marina Portorož!

REZERVACIJA DOGODKOV:

Modni trendi, ki jih prinaša jesen

Čeprav nas do konca poletja loči še slab mesec dni, je dobro, da smo že zdaj seznanjeni z najnovejšimi jesenskimi modnimi smernicami.

Medtem ko se dnevi postopoma krajšajo in večerne sapice od nas že terjajo vrhnje oblačilo, bodo deževni dnevi in nižanje temperatur kmalu priklicali tudi menjavo garderobe. Preverili smo, kaj bo modno to jesen, kateri trendi se vračajo in kateri stopajo v ozadje. Sodeč po modnih brveh največjih modnih hiš, bodo letos jeseni svoj »povratak« doživeli črn plašč, rožnati potiski na temni podlagi, jakne s širokimi – XXL rameni, metalne barve in črno-beli potiski. Modni kos hladnejše sezone pa bo vsekakor ženska kravata.

KRAVATA JE ZELO »IN«

Kravata je vsekakor kos, ki že dolgo ni več rezerviran samo za moške. Je simbol ženske zapeljivosti, pa tudi svobode in ustvarjalnosti, celo spolnega nagovarjanja. Preprosta črna kravata bo to sezono pika na i ne samo k beli srajci, ampak tudi drugim elegantnim in manj elegantnim outfitom.

VRNITEV ČRNEGA PLAŠČA

Med vrhnjimi oblačili bo to sezono vsekakor v ospredju črn plašč, ki izpodriva bunde, ponče in druga vrhnja oblačila. Ta klasični modni kos, ki se na sceno vrača v vsej svoji veličini, boste srečale v različnih modelih in oblikah. Črna barva pa bo nadomestila kameljo in druge živahne odtenke plaščev, ki smo jih srečevali zadnja leta.

»TOTAL RED«

Jesen bo v znamenju rdeče, simbola strasti in energičnosti. Letos jeseni si mirne vesti lahko privoščite »total red look« oziroma videz v popolnem znamenju rdeče od glave do pete, s katero vsekakor ne boste ostale neopažene.

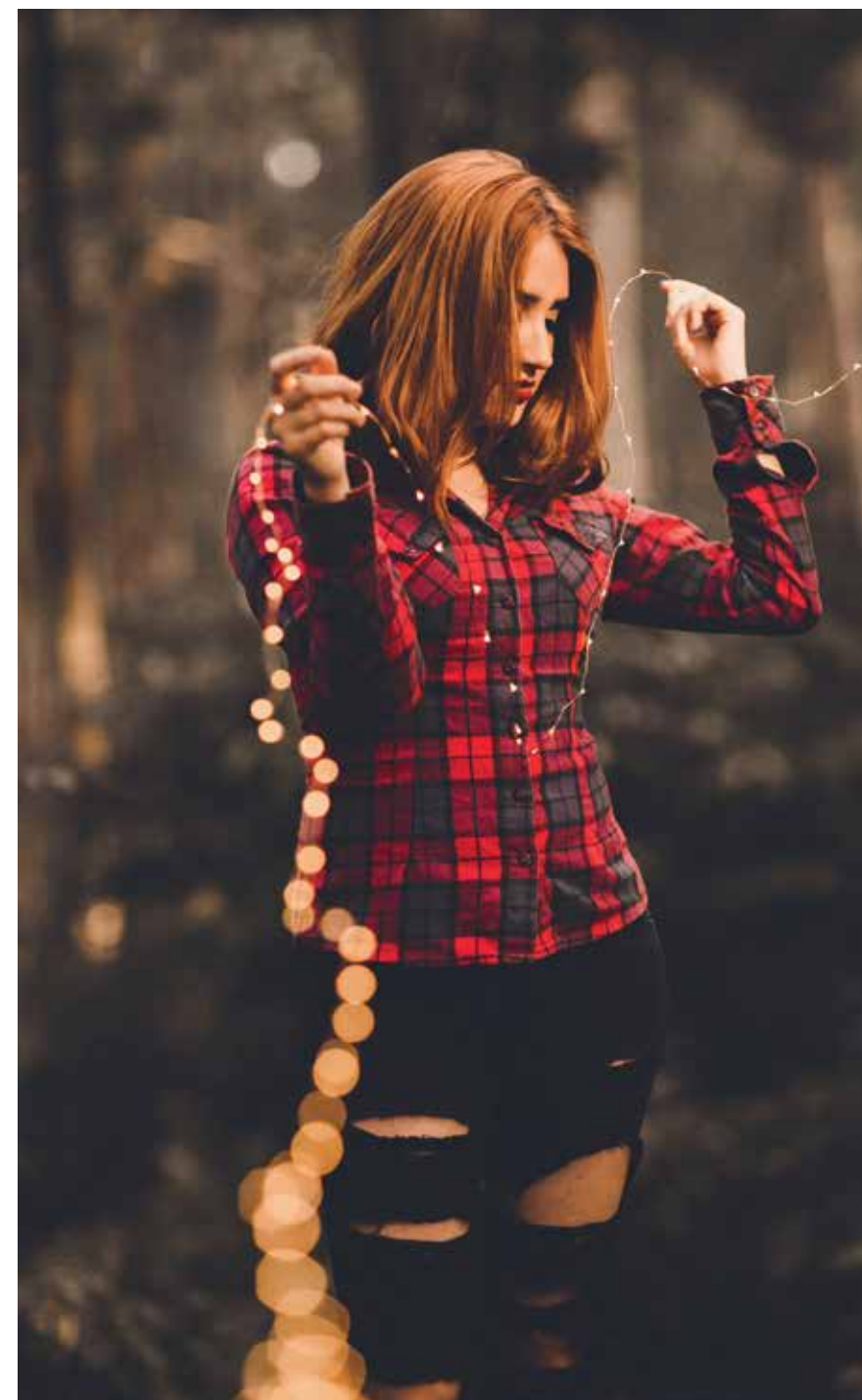
OPTIČNA IGRA ČRNO-BELIH VZORCEV

Črte, večji in manjši kvadrati, rombi in drugi geometrijski liki v črno-beli kombinaciji bodo to jesen krasili majice, krila, hlače in obleke, smernice iz šestdesetih let se namreč znova vračajo.

ROŽNATI POTISKI NA TEMNI PODLAGI IN UMETNIŠKI VZORCI

Umetniški potiski, ki na oblačilih delujejo kot vrhunske slike ali prave umetnine, in rožnati vzorci na temnih podlagah bodo to jesen v našo garderobo prinesli živahnost in nevsakdanjost. Vrtnice, marjetice ali šopki mešanega cvetja na črni ali sivi podlagi bodo pričarali duh »dark flower power«, njim ob bok pa se postavlja tudi švedski vzorec, ki ga bomo srečali v različnih barvnih kombinacijah.

Sicer pa med najnovejšimi smernicami letošnje jeseni srečamo še metalne barve, jakne in blazerje z XXL rameni in črne salonarje.

PERGOLA

RESTAVRACIJA
PIZZERIA

Vabimo vas v Restavracijo Pergola
Hotela Delfin Izola!

Odprti smo vsak dan in za vas
pripravljamo mediteranske jedi in pizze.

Obiščite nas in poskusite dobrote
iz kuhinje skupaj s kozarčkom
priljubljene pijače!

T: 05 660 7412

Kulturni, kongresni in
promocijski center

@avditorij
avditorijportoroz

www.avditorij.si
info@avditorij.si
05/676 67 77

ZMELKOOW

NA VECI PROSLAVNI KONCERTI ZARJUC
IL MU GRANDE CONCERTO D'ADDIO/DA DIO?

Sobota/Sabato
16. 9. 2023
ob/alle 20.00

PIRANSKI GLASBENI ODER

Koncerti e gledališča Concerti piranesi

ZORAN PREDIN & TRIO
29. 09. 2023

JURE PUKL & URSKA CENTA
20. 10. 2023

VRUJA
03. 11. 2023

Gledališče Tartini Piran
Teatro Tartini Pirano

Prodaja vstopnic/Preprodaja bilet
www.avditorij.si

PREVERJAMO URBANE MITE: Sadež za srečo

VSAK, KI JE ŽE KDAJ POSKUSIL FIGE, SE STRINJA, DA Z LAHKOTO LAHKO REČEMO, DA JE TO »SADEŽ ZA SREČO«: SO SLADKE, IZBOLJŠUJEJO RAZPOLOŽENJE IN URAVNAVAJO PREBAVO.

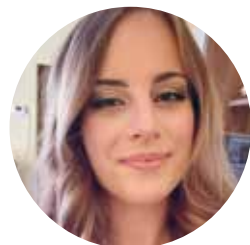
So prava zakladnica vitaminov, vlaknin, mineralov in so vsestransko uporabne. Pri nas najbolje uspevajo ravno v Istri in Goriških Brdih. Strokovnjaki so potrdili, da pospešujejo presnovo, so odličen vir kalcija in železa, koristijo jetrom in žolčniku, pomagajo pri zdravljenju notranjih vnetij, odpravljajo hemoroide, zaprtost, delujejo varovalno proti raku, znižujejo previsok krvni tlak, čistijo kri in blažijo menstrualne težave. Nekateri jih koristno uporabljajo tudi za obkladke pri oteklinah. Prav tako jih je možno odlično uporabiti v kuhinjski, kozmetiki (recept s figami najdete na naslednjih straneh).

1. **Fige redijo.** Delno drži. Fige niso le okusne, temveč tudi zdrave, saj vsebujejo veliko naravnih sladkorjev (fruktoze,

glukoze), zaradi česar nas hitro nasitijo in napolnijo z energijo, in vlaknin, kar deluje rahlo odvajalno. Kot pri vsaki hrani, tudi s figami ne smemo pretiravati. Uživati jih moramo v kombinaciji še z drugo uravnoteženo prehrano, ki vsebuje zelenjavo in sadje ter skrbeti za redno telesno aktivnost. Sicer pa ima 100 gramov fig povprečno le 61 kalorij. Vendar pozor! Popolnoma drugače je s suhimi figami, kjer 100 gramov vsebuje nekaj manj kot 250 kalorij.

2. **Fige so še posebej priporočljive za nosečnice.** Res je. Zaradi velike vsebnosti železa, kalija, magnezija in kalcija strokovnjaki uživanje fig še posebej priporočajo otrokom in nosečnicam, ko so potrebe po omenjenih mineralih povečane.

MANCA
HRIBOVŠEK

3. **Fige so odličen nadomestek mlečnih izdelkov.** Res je. V 100 gramih svežih fig najdemo kar 54 miligramov kalcija, ki je pomemben gradnik kosti, zob in pripomore k normalnemu krčenju in sproščanju gladkih mišic v telesu. Ravno zato so fige odlična alternativa mlečnemu obroku.
4. **Uživanje fig pomaga proti nespečnosti.** Res je. Fige vsebujejo aminokislino triptofan, ki pomaga pri motnjah spanja, nespečnosti in depresiji.
5. **Drevo fige nima cvetov.** Ni res. Pri figah je zelo zanimivo dejstvo to, da se njeni cvetovi skrivajo v samem plodu in zato navzven niso vidni, zaradi česar mnogi mislijo, da drevo fige ne cveti.

Fige delimo v tri glavne skupine: bele, rdeče in črne. Ravno zdaj je višek sezone fig, zato si jih privoščite v vseh oblikah. Sveže fige morate pojesti oz. kako drugače uporabiti čim prej, največ tri dni pa jih lahko shranite v hladilniku.

ZANIMIVOST

- Zrelost fige vidimo po izločeni medeni kapljici na dnu fige. Če je kapljica mlečne barve, figa še ni dovolj zrela.
- Nekateri trdijo, da naj v rajskem vrtu Eva ne bi ugriznila v prepovedano jabolko, ampak v figo (kar dokazuje tudi to, da sta si intimne predele prekrila s figovimi listi).
- Fige so ene izmed najstarejših poznanih sadežev na svetu.
- Franceta Prešerna so imenovali doktor Fig, saj je otrokom rad delil fige.
- Poznamo kar nekaj frazemov, ki so povezani s figami: držati figo v žepu, kazati fige, za vsako figo, postati figa mož...

Vrt v septembru

POLETJE SE POSLAVLJA IN S TEM TUDI AVGUST. ZELO ZANIMIVO VREMENSKO DOGAJANJE JE POSKRBELO, DA SO ZELENE POVRŠINE ŠE VEDNO LEPE IN DA ZELJENJAVA, SADJE, OKRASNO RASTLINJE LEPO USPEVAJO IN NAS OBDARJAJO S PLODOVI.

SAŠO
MEJAK

Še vedno nas bogato nagrajujejo paradižniki, paprike, bučke, feferoni, kumare, jajčevci, fižol,... Nekateri gredice so že prazne. Pripravimo jih za jesensko setev, na gredicah, kjer je že bila neka kultura, moramo prst zrahljati le zgoraj, da ne poškodujemo mikroorganizmov, ki so se dobro razvili v globljih plasteh zemlje in jo obogatiti s hranili, ki jih bodo črpale rastline v jesenskem in zimskem obdobju. Sejemo prezimne solate, špinačo, motovilec, ... Sadimo lahko še kapusnice, solate, radiče, blitvo in komarček. V **zeliščnem vrtu** je dogajanje zanimivo tudi septembra. Poskrbimo, da odstranimo poškodovane dele rastlin, da odstranimo plevel, ki jemlje vlago in hrano našim zeliščnicam. Če nam vremenske razmere dovolijo, lahko opravimo tudi zadnje letošnje gnojenje, čas je tudi za setev različnih rastlin v lončke, korita, ki si jih želimo pozimi. Septembra še vedno lahko nabiramo baziliko, drobnjak, origano, majaron, janež, meliso, šetraj, luštrek, ... Rastline operemo, posušimo in jih konzerviramo za uporabo v hladnih mesecih.

V **sadovnjaku in vinogradu** se septembra precej dogaja. V sadovnjakih se obirajo hruške, jabolka, lešniki, orehi. Lešnike in orehe pustimo sušiti v svoji srjčki, da jih kasneje lažje očistimo in jih do kraja posušimo na soncu. Tudi granatna jabolka, ki dozori septembra, vsebujejo precej C-vitamina. V vinogradih že poteka trgatve. Na latnikih pred hišo je zrela marsikatera jedilna sorta.

Septembra je **okrasni vrt** še vedno izjemen, ker so bile vremenske razmere naklonjene. Naše gredice in korita se bohotijo v cvetju enoletnic v kombinaciji s trajnicami. Za dolgo in bogato cvetenje je pomembno, da odstranjujemo odcvetele cvetove in enkrat tedensko dodajamo tekoča gnojila. Nekateri grmovnice in trajnice je potrebno takoj po cvetenju porezati. Pri vrtnicah je potrebno tudi odstranjevati odcvetele cvetove, jim dodati še zadnji odmerek gnojila in opazovati rastline, da jih ne prizadene

kakšna bolezen ali škodljivci. Če nam vreme dovoljuje, lahko tudi sadimo, da se rastline dobro ukoreninijo do zime.

Travnate površine so večinoma lepe, saj nismo bili deležni daljših ekstremnih vremenskih pojavov. Opravimo lahko še odstranjevanje plevela, da bo travnata površina še lepša. Tudi za zadnji odmerek gnojila še ni prepozno. Namakalni sistem prilagodimo vremenskim razmeram, saj je v jesenskih mesecih precej več vlage, znižamo lahko tudi višino košnje.

ELEKTROCENTER

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganeljska c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Za vaš hitrejši nakup sedaj z novim načinom samopostrežbe • Vabljeni v prenovljeno specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom!

Makro5

Z vami gradimo že več kot 30 let.

RECEPT NONE OLGE

Figova marmelada

Če še niste prebrali tokratne rubrike Preverjamo urbane mite na strani 44, vas najprej vabim, da to storite. Obljubim, da vam ne bo žal, ker boste izvedeli kakšno zanimivost več o zvezdi današnjega recepta – figi.

Figa je sadež bogov, slasten, dišeč, okusen, sla

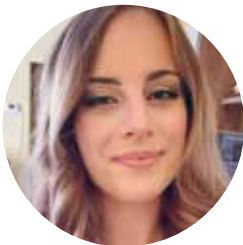

Sestavine: 1 kg svežih, zrelih fig 50 dag sladkorja sok limone

POSTOPEK: Fige operemo, lahko jim odstranimo olupek (še posebej, če je debel) in razpolovimo. V posodi karameliziramo 25 dag sladkorja, dodamo očiščene in razrezane fige, sok limone ter kuhamo približno deset minut. V ločeni posodi karameliziramo še preostanek sladkorja in ga dodamo marmeladi ter kuhamo še enkrat toliko časa. Če marmelade ne kuhate za otroke,

ji lahko dodate nekaj kapljic ruma. Ko je marmelada kuhana, jo spasiramo v gladko zmes, lahko jo pa tudi precedite. Kozarce za vlaganje steriliziramo in segrejemo v pečici in v še vrele kozarce natočimo marmelado. Kozarce obrnemo narobe in jih zavijemo v krpo ter počakamo, da se popolnoma ohladijo. Marmelado nato shranimo v temen in suh prostor, ko jo odpremo, pa jo lahko v hladilniku hranimo do 14 dni. S figami lahko naredimo nešteto jedi. Vse kar rabimo je ljubezen do kuhanja in veliko domišljije. Kdo izmed vas ima pred hišo figo? Fotografije vaših jedi pripravljenih iz fig pričakujem na manca.hribovsek@obalaplus.si. Bodite ustvarjalni, izvirni, saj bomo najboljše poslane fotografije tudi delili na naši Facebook strani. Lep preostanek poletja.

MANCA HRIBOVŠEK

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož Obala 125, 6320 Portorož tel.: 05/677-85-80 GSM: 031/637-176 e-mail: bogdan@vbs.si

SESTAVIL B.K.	ŠKOTSKI RT	MEDNARODNA ORGANIZACIJA ZA CIVILNO LETALSTVO	KEM. ZNAK ZA FOSFOR HRVAŠKI SKLADATELJ DAVORIN		IGOR HLADNIK	KOS, PRIMEREK (ŽARG.)	PRVA ČRKA IMENA NOVINARKE MAVEC EMILJA (LUUB.)		ZDRAVILIŠČE V BELGIJI	NEKDANJI GUVERNER BANKE SLOVENIJE FRANCE	14 ČRKA ABECEDA HRVAŠKI REŽISER ZLATKO		SLOVENSKA GLASBENA SKUPINA	FINSKI BIATLONEC HEIKKI	REČ, PREDMET
ZNAMKA ŠPORTNE OPREME				ŠVEDSKI POHIŠTVENI KONCERN				LITOVSKI KOŠARKAR ARVYDAS							
KIS (STAR.)				MESTO V SIRIJI ANGLEŠKI POMORŠČAK JAMES				IZDELEK, PROIZVOD							
ŽIVAL MOSKEGA SPOLA				AM. IGRALKA FARROW VROČA PUJACA IZ RUMA, SLADKORJA				AZERBAJDŽ. PISATELJ MIRZA PRAVLJIČNA POŠAST							
ZAKONSKA ŽENA V MEŠČANSKEM OKOLJU							YANN ZENOU		FENOMEN MORSKE DEKLICE OSEBA IZ BIBLIJE						
	OTOK V PROVINCI SHEFA, VANUATU	OZEK IN GLOBOK MORSKI ZALIV KRAJ NA DOLENSKEM					SPREMIEVAL. BOGA AMORJA GLINA, ILO						POVRŠINSKA MERA VRSTA JABOLK		
ERIKA HESS			ORGAN VIDA PEVKA SIRK			KRAJ PRI DOMZALAH MAKEDONSKO KOLO				ŽIVLJENSKO POMEMBNA TEKOČINA HIAT, ZELIKA				BRATOVSKI OBED PRVIH KRISTJANOV	AMERIŠKI SLIKAR JOHN
GOZDNI GLODAVEC				ZADETEK PRI NOGOMETU VZDEVEK HINKA BRATOŽA				OSEBNI ZAJMEK VISOKA IGRALNA KARTA, AS			NIZOZEMSKO MESTO KONOPLI PODOBNO VLAKNO				
KRAJ PRI PODČETRKTU					NEKDANJI SMUČAR PETROVIČ			UMAZANIJA, NEČISTOČA UDAREC S SEKIRO							
	PASJA HIŠICA	VREČICA ZAPRTOTROSNIC POJAV NA VODI			KULTURNA RASTLINA MESTO V IRANU				LOVEC NA VIDRE SLOVENSKA SLIKARKA IVANA						
UBALD VRABEC			AM. IGRALKA CARRERA ŽEN. KOPALKE ZGORAJ BREZ			TELIČEK (LJUBK.) VITEZ OKROGLE MIZE				ITALIJANSKI OPER. PEVEC CESARE OSVEŽILNI NAPITEK					
LONDONSKA GALERIJA				DOTIK ŽOGE NA MREŽICI PRI TENISU				PRENOČIŠČE V GORAH BREME NA VOZILU				24 UR ARA, NAPLACILO			
RUSKI REŽISER ALEKSANDR				GRŠKI DIDAKTIČNI PESNIK AM. ROCK SKUPINA				NEVESTINO PREMOŽENJE V BLAGU PAJEK (POG.)					KAINOV BRAT	LETNI ČAS	IZRAELSKI POLITIK ZALMAN
	NJIVSKA CVETLICA	KRAJ PRI MARIBORU ANGLEŠKO SVETLO PIVO					VRSTA DROGE UMETNOST (LAT.)					POSODA ZA CVETJE LJUBLJANSKI IZRAZ			
KRAJ PRI CERKNICI					KARTA PRI TAROKU IGOR VIDMAR					USTANOVITELJ HINDUJSKE RELIGIOZNE SEKTE					
ITALIJANSKI ARHITEKT GALEAZZO						HRVAŠKA SLIKARKA NASTA				ELAN, ZANOS, NAVDUŠENJE					
KESANJE, OBŽALOVANJE (KNUŽ.)				SREČKO VATOVEC		PUJANEC, ALKOHOLIK (SLABŠ.)				AVSTRUSKI IGRALEC RAOUL					

AHUNDOV: azerb. pisatelj SISAL: vlakno AGAPA: bratovski obed ALESSI: it. arhitekt SIEPI: it. pevec KABIR: ustanovitelj sekte HOMS: sir. mesto

VLAK JE ZA VSE

Najboljše poti so tiste, ki jih
skupaj ohranjamo zelene.

